

Heilbrigðisútgjöld á Íslandi 1998–2010

Health care expenditure in Iceland 1998–2010

Samantekt Heildarútgjöld til heilbrigðismála árið 2010 námu 143,5 milljörðum króna eða 9,3% af landsframleiðslu og hafa þau lækkað frá árinu 2003 þegar þau námu 10,4% af landsframleiðslu. Hlutur hins opinbera var 115,6 milljarðar króna, 15,0% af útgjöldunum, en hlutur einkaaðila 27,9 milljarðar.

Af heilbrigðisútgjöldum 2010 runnu um 55% til þjónustu sjúkrastofnana, þ.e. sjúkrahúsa og hjúkrunarheimila, um 25% til þjónustu við ferlisjúklinga, 18% til lækninga- og hjúkrunarværa fyrir ferlisjúklinga og um 2,8% runnu til stjórnunar og annarra heilbrigðisþátta.

Í ritinu eru kynntar meginniðurstöður um heilbrigðisútgjöld eftir SHA-flokkunarkerfinu (System of Health Accounts). Fram kemur m.a. að útgjöld til þjónustu í lækningaskyni eru um 53,5% heilbrigðisútgjalda 2009 eða 79,8 milljarðar króna. Þar af eru útgjöld vegna innlagðra í lækningaskyni 38,2 milljarðar króna og vegna ferlisjúklinga 32,5 milljarðar króna.

Heilbrigðisstarfsmönnum er skipt í fjóra hópa þegar sýnd eru heildarlaun og stöðugildi á tímabilinu 2007–2010. Heildarlaun allra hópanna vaxa fram til ársins 2008 en þá standa þau ýmist í stað eða lækka. Fjöldi heilbrigðisstarfsfólks er svipaður á tímabilinu.

Nokkur almenn sjúkrahús voru sameinuð á 12 ára tímabilinu frá 1998–2009. Árið 1998 féllu 23 stofnanir undir almenna sjúkrahúsaþjónustu, þeim hafði fækkað í 19 árið 2004 og 17 árið 2009. Í upphafi tímabilsins voru tvö almenn sjúkrahús stærst en þau voru sameinuð í eitt á tímabilinu.

Á tímabilinu 2007–2010 hefur neysla meltingarfæralyfja og tauga- og geðlyfja aukist en dregið hefur úr notkun hjarta- og æðalyfja.

Heildarútgjöld í aðildarríkjum Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD) voru að meðaltali 9% af landsframleiðslu ríkjanna árið 2008 en mikill munur er milli einstakra ríkja.

Inngangur

Í ritinu eru heilbrigðisútgjöld gerð upp samkvæmt SHA og COFOG stöðlum

Í þessu riti er yfirlit um heilbrigðisútgjöld hér á landi síðustu ár. Í fyrsta kafla er gerð grein fyrir útgjaldaþróun málaflokksins frá 1980. Í öðrum kafla er vikið að meginþjónustuflokkum heilbrigðisútgjalda á tímabilinu 1998 til 2010. Í þriðja kafla er farið yfir útgjöld hins opinbera á þessu sviði yfir sama tímabil og í þeim fjórða er gerð grein fyrir heilbrigðisútgjöldum einkaaðila. Í fimmta kafla er fjallað um launaþróun í heilbrigðiskerfinu og fjölda heilbrigðisstarfsmanna í sjötta. Í sjöunda kafla er gerð grein fyrir breytingum og samruna sjúkrahúsanna á tímabilinu 1998–2009.

Fjallað er um notkun og söluverðmæti lyfja á sama tímabili í þeim áttunda. Erlendur samanburður á meginhagstærðum heilbrigðisútgjalda milli Íslands og OECD-ríkja er í níunda kafla. Í viðauka 1 eru meginheimildir um útgjöld til heilbrigðismála hér á landi birtar og í viðauka 2 helstu liðir um kaup hins opinbera á sérfræði- og tannlæknaþjónustu.

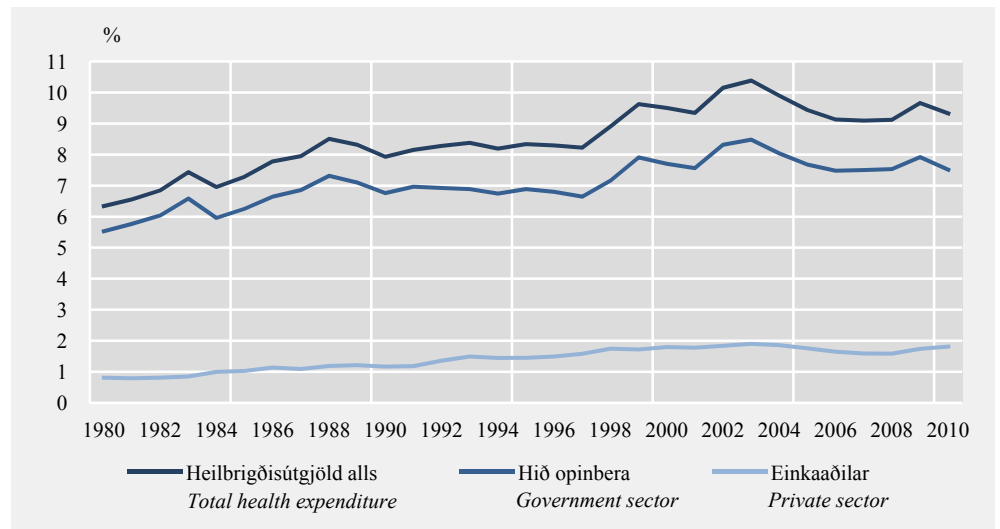
1. Breyting heilbrigðisútgjalda árin 1980–2010

Útgjöld til heilbrigðismála hafa vaxið á þrjátíu árum úr 6,4% af landsframleiðslu í 9,3%

Heildarútgjöld til heilbrigðismála hafa aukist úr ríflega 6,4% af landsframleiðslu í upphafi níunda áratugarins í um 9,3% af landsframleiðslu á síðasta ári. Það samsvarar 143,5 milljörðum króna á verðlagi þess árs (sjá töflu 7 í töfluviðauka, bls. 32–33). Eftir þessum mælikvarða reyndust útgjöldin hæst árið 2003 eða 10,4% af landsframleiðslu. Í þessu samhengi verður að hafa í huga að hagvöxtur var lítill á árunum 2002 og 2003 en jókst hinsvegar verulega á árunum 2004–2007 eða um ríflega 25%.

Mynd 1. Heilbrigðisútgjöld sem hlutfall af landsframleiðslu 1980–2010

Figure 1. Health expenditures as per cent of GDP 1980–2010

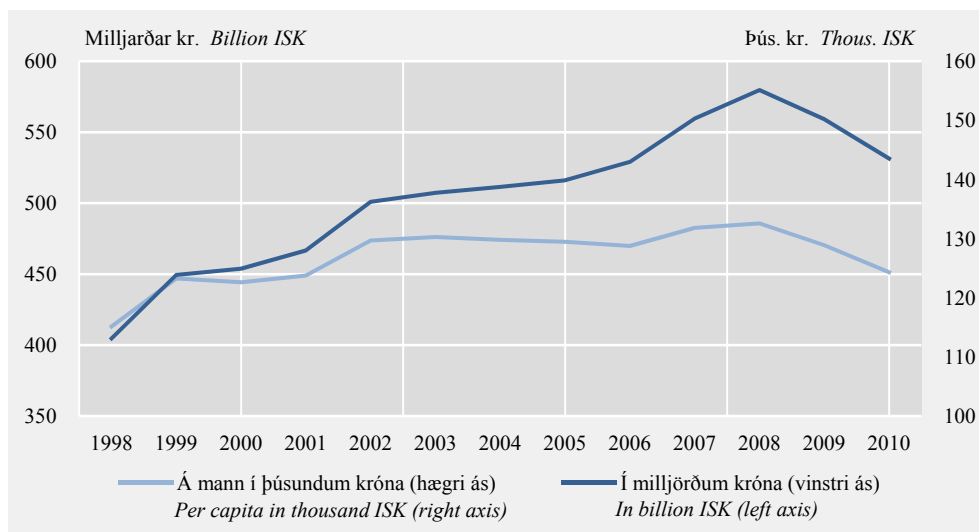
Hið opinbera greiðir 115,6 milljarða króna af heildarútgjöldum til heilbrigðismála og einkaaðilar 27,9 milljarða. Frá árinu 1980 hafa útgjöld hins opinbera til þessa málaflokks aukist úr rúmlega 5,5% af landsframleiðslu í rúmlega 7,5%. Á sama tíma hafa útgjöld heimilanna rúmlega tvöfaldast en þau hafa farið úr 0,8% af landsframleiðslu í 1,8%. Hluttur heimila í heildarútgjöldum til heilbrigðismála hefur aukist, var 12,8% árið 1980 en 19,5% árið 2010. Hámarki náði þátttaka heimilanna árið 1998 er hún nam 19,6% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála.

... og að magni til hafa þau næstum þrefaldast

Til þess að meta vöxt heilbrigðisútgjalda að raungildi frá 1980 er nærtækast að staðvirða heilbrigðisútgjöld hins opinbera með verðvísitölu samneyslu og útgjöld einkaaðila með verðvísitölu heilbrigðisútgjalda einkaneyslunnar. Í byrjun níunda áratugarins voru heilbrigðisútgjöld um 52 milljarðar króna á verðlagi 2010 en tæplega 144 milljarðar árið 2010. Heilbrigðisþjónustan hefur nær þrefaldast að magni (um 178% vöxtur) á tímabilinu. Heilbrigðisútgjöld á mann voru hinsvegar um 451 þúsund krónur árið 2010 en tæplega 227 þúsund krónur í upphafi níunda áratugarins á verðlagi 2010 og hafa því næstum tvöfaldast (99% vöxtur) á tímabilinu.

Mynd 2. Heilbrigðisútgjöld staðvirt á verðlagi 2010

Figure 2. Health expenditure at 2010 prices

2. Meginþjónustuflokkar heilbrigðisútgjalda

Um 55% heilbrigðisútgjalda renna til sjúkrastofnana, þ.e. sjúkrahúsa og hjúkrunarheimila

Heilbrigðisútgjöld má sundurliða eftir meginþjónustuflokkum í samræmi við COFOG-flokkun¹ fyrir opinber heilbrigðisútgjöld en COICOP-flokkun² við greiningu á heilbrigðisútgjöldum einkaaðila eins og gert er í töflu 1 og töflu 6 í töfluviðauka (bls. 30–31). Um 55% heilbrigðisútgjalda ársins 2010 renna til þjónustu sjúkrastofnana, þ.e. sjúkrahúsa og hjúkrunarheimila og um 25% til þjónustu við ferlisjúklinga. Um 18% útgjaldanna eru vegna lækningavara og hjálpartækja fyrir ferlisjúklinga og það sem eftir stendur eða um 2,8%, renna til stjórnunar og annarra heilbrigðisþátta.

Tafla 1. Heilbrigðisútgjöld á mann á verðlagi 2010

Table 1. Total expenditure on health care, in 2010 prices

Þús. króna Thous. ISK	1998	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Heilbrigðisútgjöld alls									
Total health expenditure	413,2	444,3	473,7	474,2	469,8	482,6	485,7	470,1	451,4
1. Lækningavörur og hjálpartæki									
1. Med. prod., applicances and equip.	65,6	72,8	74,3	78,0	73,9	75,1	82,5	84,1	81,2
2. Þjónusta við ferlisjúklinga									
2. Outpatient services	96,9	106,2	109,4	116,4	116,1	117,3	118,7	115,0	111,0
3. Þjónusta sjúkrastofnana									
3. Hospital services	240,0	253,1	275,1	267,0	267,9	276,5	271,8	258,1	246,3
4. Forvarnir og alm. heilbrigðisþj.									
4. Public health services	2,2	2,4	2,4	2,6	2,5	3,1	2,6	2,5	2,7
5. Heilbrigðismál, ót.a.s.									
5. Health n.e.c.	8,5	9,8	12,4	10,2	9,4	10,6	10,1	10,4	10,2

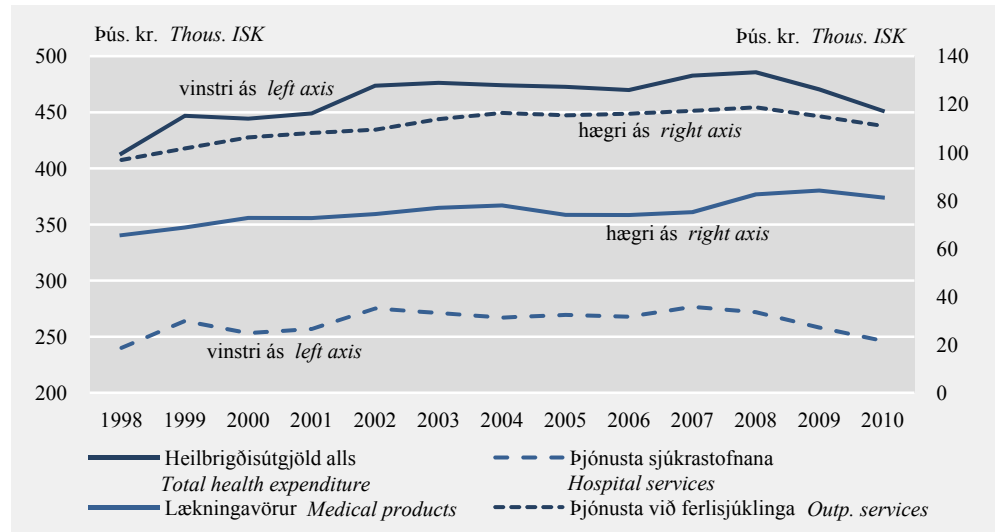
¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

¹ COFOG stendur fyrir Classification of the Functions of Government og er staðall fyrir flokkun á útgjöldum hins opinbera eftir viðfangsefnum. Sameinuðu þjóðirnar gefa staðalinn út en hann er notaður af alþjóðastofnunum, svo sem OECD, IMF og Eurostat. Sjá: <http://www.hagstofa.is/Adferdir-og-flokkun>.

² COICOP stendur fyrir Classification of Individual Consumption According to Purpose og er staðall til að flokka einkaneysluútgjöld. Sameinuðu þjóðirnar gefa flokkunina út og er hún notuð af alþjóðastofnunum, svo sem OECD, IMF og Eurostat. Sjá <http://www.hagstofa.is/Adferdir-og-flokkun>.

Mynd 3. Heilbrigðisútgjöld á mann á verðlagi 2010

Figure 3. Health expenditures per capita at 2010 prices

Árið 2010 runnu 78,3 milljarðar króna til þjónustu sjúkrahúsanna en það samsvarar um 246 þúsund krónum á mann. Árið 1998 var ráðstafað 240 þúsundum á mann til þessarar þjónustu á verðlagi 2010 og er raunhækkunin því tæplega 3% á tímabilinu. Til þjónustu við ferlisjúklinga 2010 runnu rúmlega 35 milljarðar króna eða 111 þúsund krónur á mann samanborið við tæplega 97 þúsund 1998 sem er um 15% raunhækkun. Til lækningavara og hjálpartækja vegna ferlisjúklinga var ráðstafað 25,8 milljörðum króna árið 2010 en það samsvarar um 81 þúsund krónum á mann og er raunhækkunin frá 1998 tæplega 24%.

3. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 1998–2010

Heilbrigðisútgjöld hins opinbera nema um 7,5% af landsframleiðslu 2010

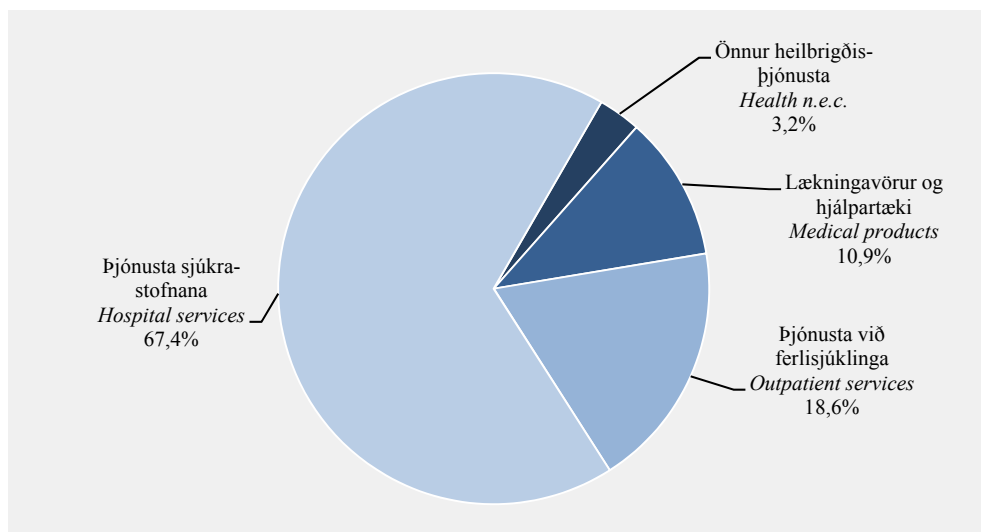
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera má flokka eftir viðfangsefni í samræmi við COFOG-flokkunina eins og gert er í töflu 2 og 8 í töfluviðauka (bls. 34–35). Meginniðurstaðan er sú að af 115,6 milljarða króna útgjöldum hins opinbera til heilbrigðismála 2010 runnu um 67,3% til þjónustu sjúkrahúsanna, þ.e. sjúkrahúsa og hjúkrunarheimila, um 18,5% til þjónustu við ferlisjúklinga og um 10,8% til kaupa á lækningavörum og hjálpartækjum handa ferlisjúklingum. Það sem eftir stendur eða um 3,3% runnu til stjórnunar og annarrar heilbrigðisþjónustu.

Opinber útgjöld til sjúkrahúsanna námu 78 milljörðum króna 2010 eða um 5,0% af landsframleiðslu

Árið 2010 voru útgjöld hins opinbera til sjúkrahúsanna um 78 milljarðar króna eða 5,1% af landsframleiðslu og hefur það hlutfall haldist tiltölulega stöðugt frá árinu 2007 en varð hæst árin 2002 og 2003, 5,8%. Af útgjöldum til sjúkrahúsanna 2010 var hlutur almennra sjúkrahúsa 72% en útgjöld vegna hjúkrunar- og endurhæfingarstofnana 25,6%. Sú þjónusta hefur tekið til sín um 1,4% af landsframleiðslu síðustu árin en lækkaði í tæplega 1,3% árið 2010. Hrein útgjöld hins opinbera vegna þjónustu sjúkrahúsanna námu 244 þúsund krónum á mann árið 2010 sem er heldur lægri fjárhæð en undanfarin fimm ár en frá árinu 1998 hafa þau hinsvegar hækkað um 2,6% á sama verðlagi. Mest er hækkunin á mann vegna sérhæfðra sjúkrahúsa, um 70% á tímabilinu en á almennum sjúkrahúsum lækkaði þetta hlutfall um 4% á sama tíma.

Mynd 4. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2010

Figure 4. Public health expenditure 2010

Tafla 2. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 1999–2010

Table 2. Public expenditure on health care 1998–2010

Hlutfall af VLF Percent of GDP	1998	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Opinber heilbrigðisútgjöld alls² Total public health expenditure²	7,16	7,70	8,31	8,04	7,48	7,50	7,53	7,91	7,51
1. Lækningavörur og hjálpartæki 1. Medical prod., applicances and equip.	0,78	0,81	0,81	0,85	0,72	0,70	0,78	0,91	0,81
2. Þjónusta við ferlisjúklinga 2. Outpatient services	1,15	1,35	1,41	1,50	1,41	1,39	1,43	1,48	1,39
2.1 Almenn heilsugæsla 2.1 General medical services	0,52	0,65	0,71	0,75	0,73	0,73	0,73	0,73	0,67
2.2 Sérfræðilæknar 2.2 Specialized medical services	0,32	0,35	0,37	0,35	0,32	0,32	0,35	0,40	0,38
2.3 Tannlæknar 2.3 Dental services	0,13	0,14	0,12	0,13	0,11	0,10	0,09	0,09	0,08
2.4 Sjúkra- og iðjuþjálfun o.fl. 2.4 Paramedical services	0,17	0,21	0,21	0,27	0,26	0,25	0,25	0,25	0,26
3. Sjúkrahúsaþjónusta 3. Hospital services	5,02	5,30	5,79	5,43	5,13	5,16	5,09	5,27	5,05
3.1 Almenn sjúkrahúsaþjónusta 3.1 General hospital services	3,86	3,99	4,22	3,95	3,67	3,70	3,67	3,78	3,64
3.2 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta 3.2 Specialized hospital services	0,07	0,10	0,07	0,09	0,08	0,08	0,10	0,13	0,12
3.4 Hjúkrunarstofnanir 3.3 Nursing and convalescent home serv.	1,09	1,21	1,50	1,40	1,38	1,39	1,32	1,36	1,29
4. Forvarnir og alm. heilbrigðisþj. 4. Public health services	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,06	0,05	0,05	0,05
5. Heilbrigðismál, ót.a.s. 5. Health n.e.c.	0,17	0,19	0,25	0,20	0,17	0,19	0,18	0,20	0,20

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

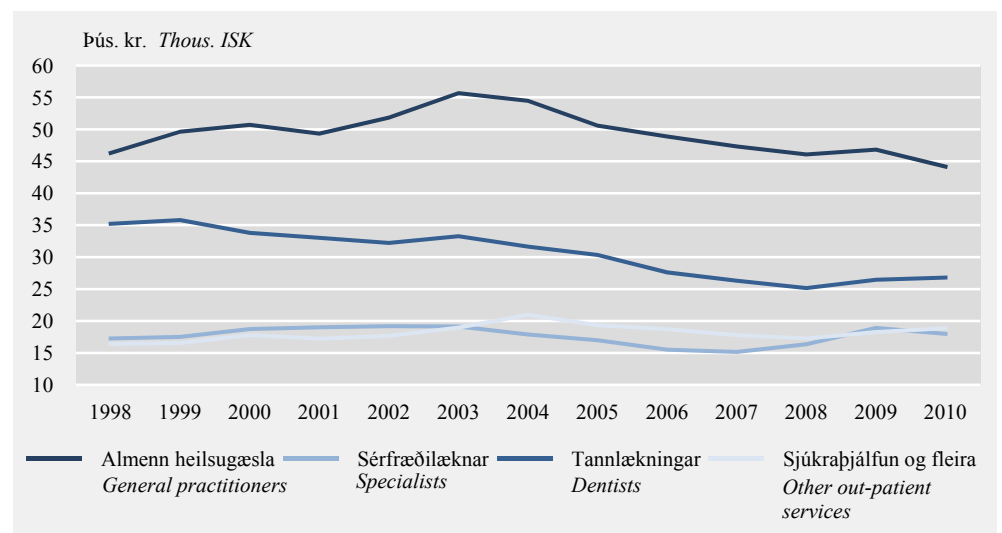
² Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu hins opinbera hafa verið dregin frá. The households purchase of public health care is excluded.

Útgjöld hins opinbera vegna heilbrigðisþjónustu við ferlisjúklinga námu 21,4 milljörðum króna 2010 eða 1,39% af landsframleiðslu. Þar af voru útgjöld vegna almennrar heilsugæslu 10,3 milljarðar króna, vegna kaupa á sérfræðiþjónustu 5,9 milljarður og vegna tannlækninga um 1,3 milljarðar króna. Afgangurinn, um 3,9 milljarðar króna, rann til annarrar ferliþjónustu eins og sjúkra- og iðjubjálfunar.

Hluti almennrar heilsugæslu og þáttur sjúkra- og iðjubjálfunar í þjónustu við ferlisjúklinga hefur vaxið verulega á undanförunum árum. Á árinu 2010 var kostnaður vegna þessara þjónustuliða 32,3 þúsund krónur á mann en um 24,9 þúsund krónur á mann á sama verðlagi ársið 1998. Raunhækkunin nemur 30% á þessum tólf árum og sem hlutfall af landsframleiðslu úr 0,52% í 0,67%. Útgjöld hins opinbera til sérfræði- og tannlækna hefur á sama tíma aukist um 5,7% eða úr 21,4 þúsundum króna á mann 1998 í 22,6 þúsund á mann 2010 á sama verðlagi. Sem hlutfall af landsframleiðslu hafa útgjöld hins opinbera til þessarar þjónustu vaxið um 3,7%.¹ Heildarútgjöld til þjónustu við ferlisjúklinga námu 67,4 þúsund krónum á mann árið 2010 en fjárhæðin nam 54,4 þúsundum króna á mann 1998 á verðlagi 2010 (sjá einnig mynd 5).

Mynd 5. Ferliþjónusta á mann á verðlagi 2010

Figure 5. Out-patient care per capita at 2010 prices

Lyfja- og hjálpartækjakostnaður utan sjúkrahúsa nam um 12,5 milljörðum króna 2010 en það samsvarar um 10,8% útgjalda hins opinbera til heilbrigðismála og 0,81% af landsframleiðslu. Útgjöld hins opinbera til lyfja- og hjálpartækja á mann námu 39,4 þúsundum króna árið 2010 en það er 5,8% hærri fjárhæð en 1998.

Langstærsti hluti heilbrigðisútgjalda hins opinbera er samneysluútgjöld, þ.e. laun og kaup á vöru og þjónustu en þau nema um 96,6% útgjaldanna og afgangurinn er fjárfesting og tilfærslur. Af brúttó samneysluútgjöldum 2010 nam launakostnaður 59,9 milljörðum króna eða 50,6% útgjaldanna og kaup á vöru og þjónustu 54,4 milljörðum króna eða 49,4% (sjá töflu 10 í töfluviðauka, bls. 38–40).

¹ Í viðauka 2 er ítarlegri umfjöllun um ýmsar hagstærðir sem snúa að kaupum hins opinbera á þjónustu sérfræðinga og tannlækna.

4. Heilbrigðisútgjöld einkaaðila 1998–2010

Heilbrigðisútgjöld heimilanna námu 27,9 milljörðum króna 2010 eða 1,8% af landsframleiðslu

Heilbrigðisútgjöld einkaaðila má flokka eftir viðfangsefni eins og gert er í töflu 3 og töflu 9 í töfluviðauka (bls. 36–37). Við þá greiningu er stuðst við COICOP-flokkunina sem er alþjóðlegt flokkunarkerfi einkaneysluútgjalda. Meginniðurstaðan er sú að af þeim 27,9 milljörðum króna sem einkaaðilar ráðstöfuðu til heilbrigðisþjónustu árið 2010 runnu um 13,9 milljarðar króna til ferliþjónustu eða 49,7% útgjaldanna. Um 13,3 milljarðar króna fóru í lækningavörur og hjálpartæki eða 47,6%. Afgangurinn um 2,7%, fór í þjónustu sjúkrastofnana og annarrar heilbrigðisþjónustu (sjá einnig mynd 6).

Tafla 3. Heilbrigðisútgjöld einkaaðila 1999–2010

Table 3. Private health expenditure 1998–2010

Hlutfall af VLF Percent of GDP	1998	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Heilbrigðisútgjöld einkaaðila alls									
Total private health expenditure	1,74	1,80	1,84	1,86	1,65	1,59	1,59	1,74	1,81
1. Lækningavörur og hjálpartæki									
1. Medical prod., applicances and equip.	0,73	0,82	0,87	0,86	0,75	0,72	0,73	0,81	0,86
1.1 Lyf									
1.1 Pharmaceutical products	0,49	0,58	0,63	0,61	0,49	0,47	0,48	0,54	0,58
1.2 Aðrar lækningavörur og tæki									
1.2 Other medical products	0,24	0,24	0,24	0,25	0,26	0,25	0,25	0,27	0,29
2. Þjónusta við ferlisjúklinga									
2. Outpatient services	0,96	0,93	0,92	0,94	0,85	0,82	0,81	0,88	0,90
2.1 Heilsugæsla og sérfræðingar									
2.1 General and special med. serv.	0,32	0,31	0,29	0,31	0,27	0,26	0,25	0,27	0,27
2.3 Tannlæknar									
2.3 Dental services	0,51	0,49	0,50	0,49	0,45	0,45	0,44	0,47	0,49
2.4 Sjúkra- og iðjuþjálfun o.fl.									
2.4 Paramedical services	0,13	0,13	0,13	0,14	0,12	0,12	0,12	0,14	0,14
3. Sjúkrahúsaþjónusta									
3. Hospital services	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
5. Heilbrigðismál, ót.a.s.									
5. Health n.e.c.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01

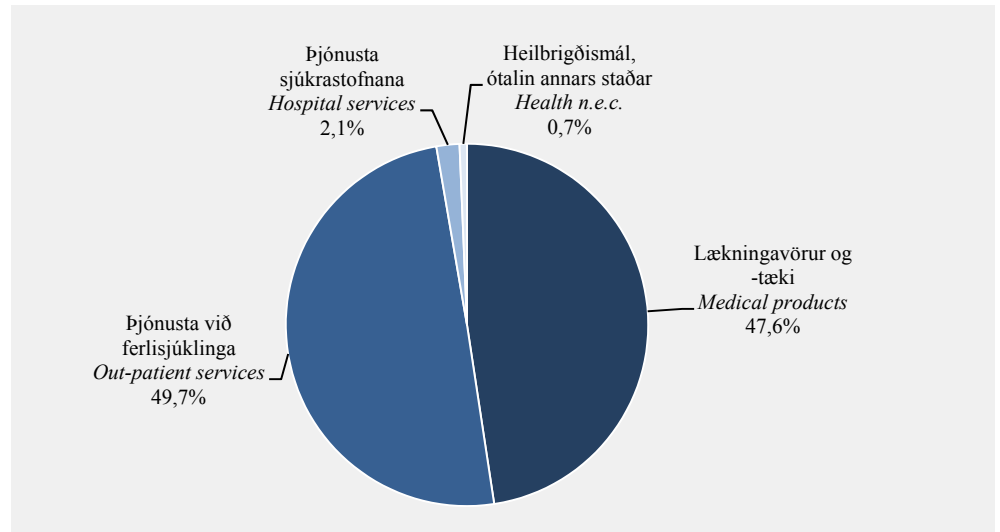
¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary data.

Útgjöld einkaaðila vegna þjónustu við ferlisjúklinga hafa sem næst staðið í stað frá árinu 1998 og verið um 42–43 þúsund krónur á mann á ári miðað við verðlag 2010. Af þeirri fjárhæð fóru á árinu 2010 um 13,1 þúsund krónur í heilsugæslu- og sérfræðiþjónustu og 23,5 þúsund krónur í tannlæknaþjónustu og um 7 þúsund krónur fóru í aðra ferliþjónustu eins og sjúkra- og iðjuþjálfun.

Útgjöld einkaaðila vegna lækningavara hafa aukist nokkuð í magni á umræddu tímabili en árið 1998 námu þau 28,3 þúsund krónum á mann á verðlagi 2010 en 41,8 þúsund krónum árið 2010. Magnaukningin er því um 47,6% frá 1998. Af útgjöldum einkaaðila 2010 runnu tæplega 28 þúsund krónur á mann til lyfjakaupa og tæplega 14 þúsund krónur á mann til annarra lækningavara og tækja.

Mynd 6. Heilbrigðisútgjöld einkaaðila 2010

Figure 6. Private health expenditure 2010

5. Hlutur launa í heilbrigðiskerfinu

Laun námu 59,9 milljörðum króna af heilbrigðisútgjöldum hins opinbera árið 2009 eða um 50,6% af heild, sem er lægsta hlutfall á tímabilinu 1998–2009. Hæst var það árið 1998 eða 58,1% en var um 53–56% til ársins 2008, þegar það lækkaði í 53,9% og í 50,6% árið 2009.

Tafla 4. Þróun launakostnaðar í heilbrigðiskerfinu 1998–2009

Table 4. Development of compensation of employees 1998–2009

Millj. kr. Million ISK	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2009
Laun í samneyslu of employees (GG consumption)	24.497	28.584	36.187	40.862	49.483	60.233	59.903
Opinber heilbrigðisútgjöld, nettó GG total health expenses	42.129	52.645	67.879	74.637	87.431	111.688	118.328
Hlutur launa af opinb. heilbrigðisútgj. Comp. of empl., % of GG health exp.	58,1%	54,3%	53,3%	54,7%	56,6%	53,9%	50,6%

Árið 2009 var fjöldi heilbrigðisstarfsmanna í landinu um 8.700 en fjölmennustu stéttirnar eru lækningar, hjúkrunarfræðingar og sjúkraliðar. Nokkur fjölgun hefur orðið í heilbrigðisstéttunum frá 1998. Hjúkrunarfræðingum fjölgaði úr 2.205 árið 1998 í 2.686 árið 2009, læknum úr 909 í 1.190 og sjúkraliðum úr 1.496 í 2.185. Hér er um fjölda heilbrigðisstarfsmanna að ræða óháð vinnuframlagi, þ.e. því hvort viðkomandi var í fullu starfi eða hlutastarfi.

Tafla 5. Fjöldi heilbrigðisstarfsmanna 1998–2009

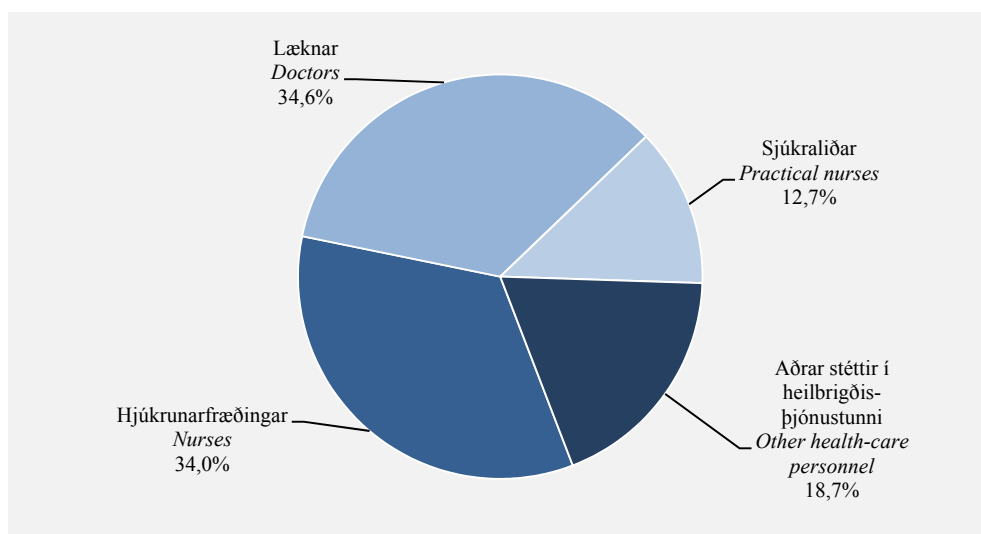
Table 5. Number of health-employees 1998–2009

	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2009
Heilbrigðisstarfsmenn alls							
<i>Health-employees, total</i>	6.525	6.723	7.013	7.357	7.725	8.557	8.710
Hjúkrunarfræðingar							
<i>Nurses</i>	2.205	2.237	2.342	2.525	2.567	2.729	2.686
Læknar							
<i>Doctors</i>	909	968	1.029	1.056	1.120	1.188	1.190
Sjúkraliðar							
<i>Practical nurses</i>	1.496	1.491	1.474	1.474	1.600	1.997	2.185
Aðrir heilbrigðisstarfsmenn							
<i>Other health-care personnel</i>	1.915	2.027	2.168	2.302	2.438	2.643	2.649

Árið 2009 námu heildarlaun hjúkrunarfræðinga 34% af heildarlaunum í heilbrigðisþjónustunni en hlutur lækna var eilítið hærri eða 34,6%. Þá var hlutur sjúkraliða 12,7% og hlutur annarra heilbrigðisstarfsmanna¹ 18,7% eins og sjá má á mynd 7.

Mynd 7. Skipting heildarlauna heilbrigðisstarfsfólks 2010

Figure 7. Breakdown of total wages of health-personnel 2010

Sé horft til fyrri ára sést að heildarlaun hópanna fjögurra hafa aukist fram til ársins 2008 en þá standa þau í stað og lækka eftir það.

6. Breyting og samruni sjúkrahúsa 1998-2010

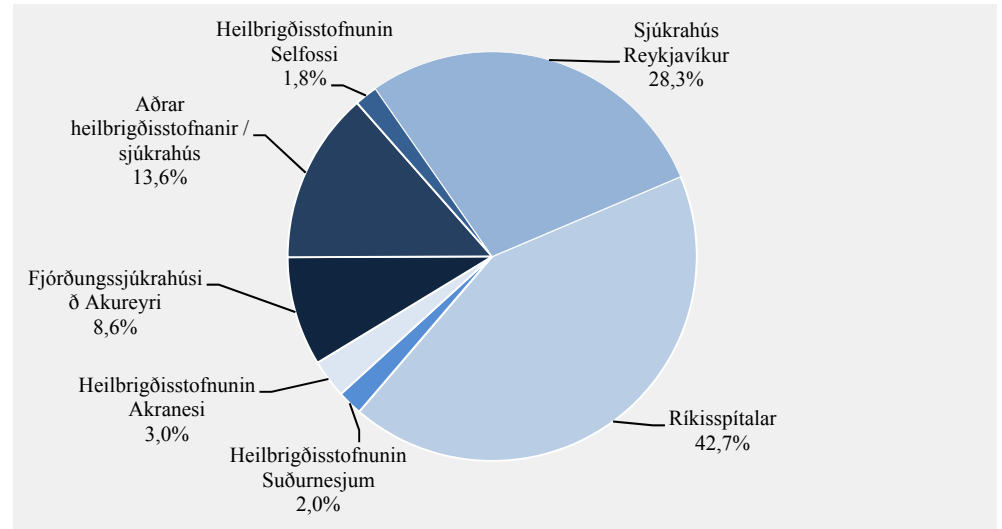
Verulegar breytingar hafa orðið á umhverfi almennrar sjúkrahúsaþjónustu hér á landi undanfarinn rúman áratug. Árið 1998 voru 23 stofnanir flokkaðar til almennrar sjúkrahúsaþjónustu. Tvær þeirra eru áberandi stærstar miðað við útgjöld árið 1998, Ríkisspítalar með 42,5% hlutdeild í heildarútgjöldum almennrar sjúkrahúsaþjónustu og Sjúkrahús Reykjavíkur með 28,2% hlutdeild. Þessar stofnanir voru sameinaðar árið 2000 í Sjúkrahús í Reykjavík með 72,4% útgjaldanna. Árið 2001

¹ Undir annað heilbrigðisstarfsfólk flokkast aðstoðarlyfjafræðingar, félagsráðgjafar í heilbrigðisstofnunum, geislafræðingar, heilbrigðisfulltrúar, iðjuþjálfar, lífeindafræðingar, ljósmæður, lyfjafræðingar, lyfjatæknar, lyfsalar, sjúkrapjálfarar og tannlæknar

var nafninu breytt í Landspítali-háskólasjúkrahús og aftur árið 2008 í Landspítali. Þessi stofnun er langstærst í almennri sjúkrahúsaþjónustu hér á landi og eru útgjöld hennar um og yfir 70% af heilinni á tímabilinu sem hér er fjallað um.

Mynd 8. Skipting útgjalda almennu sjúkrahúsanna árið 1998

Figure 8. General hospitals' breakdown of expenses in 1998

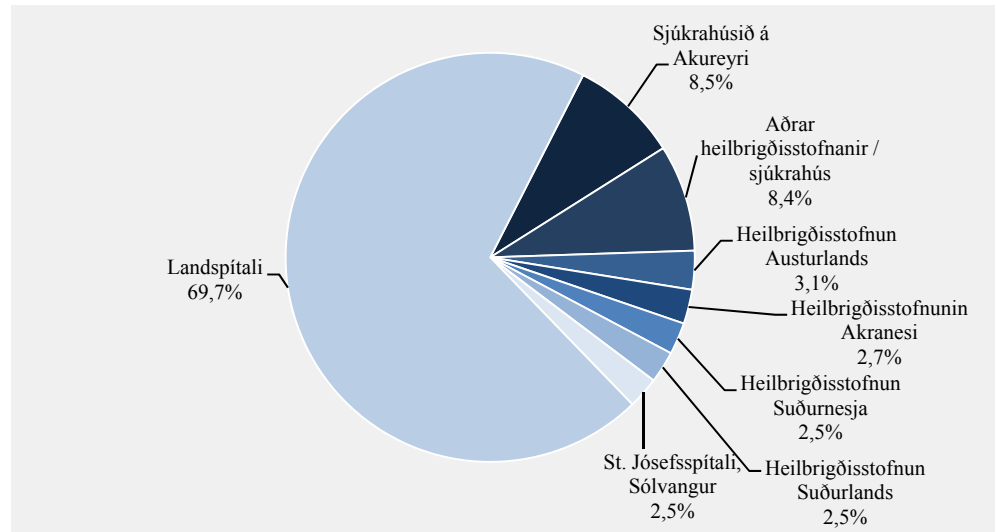
Á árinu 2000 tók Heilbrigðisstofnun Austurlands til starfa með sameiningu heilbrigðisstofnana á Egilsstöðum, Seyðisfirði og Neskaupsstað og heilsugæslustöðvanna á Vopnafirði, Eskifirði, Fáskrúðsfirði og á Djúpavogi. Sama ár hækkuðu fjárveitingar til Heilbrigðisstofnunar Ísafjarðarbæjar til að standa undir auknum kostnaði við nýtt og stærra húsnæði heilsugæslustöðvarinnar á Þingeyri. Frá áramótunum 1999/2000 urðu sjúkraflutningamenn við heilsugæslustöðvar á landsbyggðinni starfsmenn heilsugæslustöðva en fram að því voru þeir starfsmenn deilda innan Rauða kross Íslands. Á svipuðum tíma voru Heilsugæslustöð Norður-Þingeyjarsýslu og Heilbrigðisstofnunin Húsavík sameinuð undir heitinu Heilbrigðisstofnun Þingeyinga og Sundabúð II, Vopnafirði var sameinuð Heilbrigðisstofnun Austurlands.

Árið 2004 hafði stofnununum fækkað í 19, ein var áberandi stærst og 18 minni. Landspítali-háskólasjúkrahús bar stærsta hluta útgjaldanna og FSA kom næst á eftir með innan við 10% þeirra. Hinar 17 stofnanirnar voru hver um sig með um og innan við 1% útgjaldanna með fáum undantekningum. Árið 2004 var Heilbrigðisstofnunin Selfossi svo og allar heilsugæslustöðvar á Suðurlandi sameinaðar í eina stofnun undir heitinu Heilbrigðisstofnun Suðurlands. Um áramótin 2005/6 voru St. Jósefsspítali Hafnarfirði og Hjúkrunarheimilið Sólvangur sameinuð undir nafni þess fyrrnefnda. Í samningnum sem voru gerðir var gert ráð fyrir því að hlutverk spítalans og starfsemi yrði skilgreind nánar með tilliti til uppbyggingar á heildrænni öldrunarþjónustu í Hafnarfirði.

Árið 2009 hafði stofnununum fækkað enn og voru orðnar 17. Þá skiptust útgjöld almennu sjúkrahúsanna eins og sýnt er á mynd 9.

Mynd 9. Skipting útgjalda almennu sjúkrahúsanna árið 2009

Figure 9. General hospitals' breakdown of expenses in 2009

Í fjárlögum 2010 voru heilsugæslustöðvarnar í Borgarnesi, Ólafsvík, Grundarfirði og Búðardal og St. Franciskuspítali, Stykkishólmi sameinaðar í Heilbrigðisstofnun Vesturlands. Þá voru Heilbrigðisstofnunin Ísafjarðarbæ og Heilbrigðisstofnunin Bolungarvík sameinaðar í Heilbrigðisstofnun Vestfjarða. Heilbrigðisstofnuninni Blönduósi og Heilbrigðisstofnuninni Sauðárkróki var breytt í eina stofnun, Heilbrigðisstofnunin Blönduósi og Sauðárkróki.

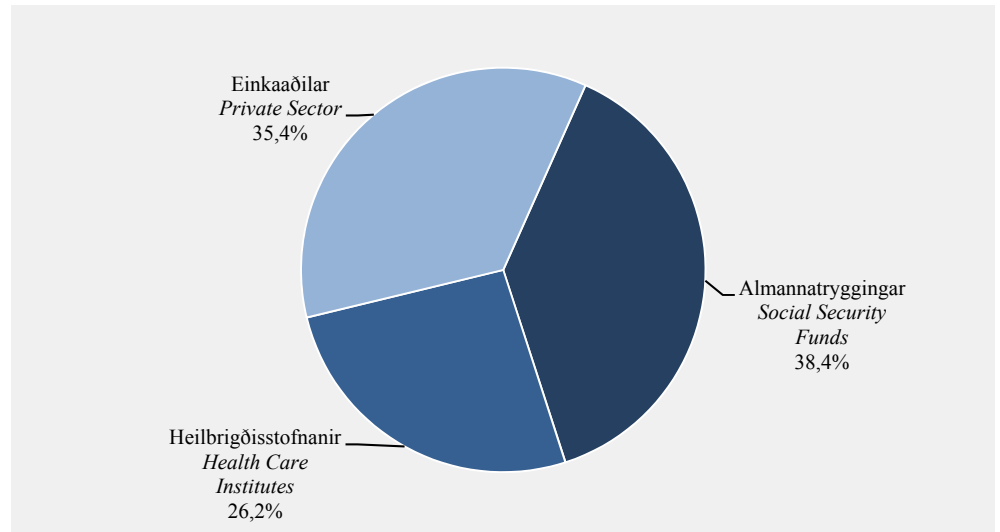
Í fjárlagafrumvarpi ársins 2009 var gert ráð fyrir að heilsugæslustöðvarnar í Ólafsfirði og Dalvík og Heilbrigðisstofnunin Siglufirði yrðu færðar í eina stofnun undir heitinu Heilbrigðisstofnunin Dalvíkur- og Fjallabyggð. Árið eftir var horfið frá því að sameina Heilbrigðisstofnun Siglufjarðar og heilsugæslustöðvarnar í Ólafsfirði og á Dalvík eins og til stóð. Þess í stað var ákveðið að sameina Heilbrigðisstofnun Siglufjarðar og Heilsugæslustöð Ólafsfjarðar í byrjun árs 2010 í Heilbrigðisstofnunina Fjallabyggð en Heilsugæslustöðin Dalvík var rekin áfram með óbreyttu sniði.

7. Notkun og söluverðmæti lyfja 2007–2010

Á árinu 2010 var smásöluverðmæti lyfja rúmir 25 milljörðar króna. Það skiptist á milli almannatrygginga (38,4%), heilbrigðisstofnana (26,2%) og einkaaðila (35,4%) eins og sjá má á mynd 10. Þá er átt við lyfseðilsskyld lyf og einnig þau sem seld eru án lyfseðils.

Mynd 10. Skipting lyfjamarkaðarins 2010

Figure 10. The pharmaceuticals market in 2010

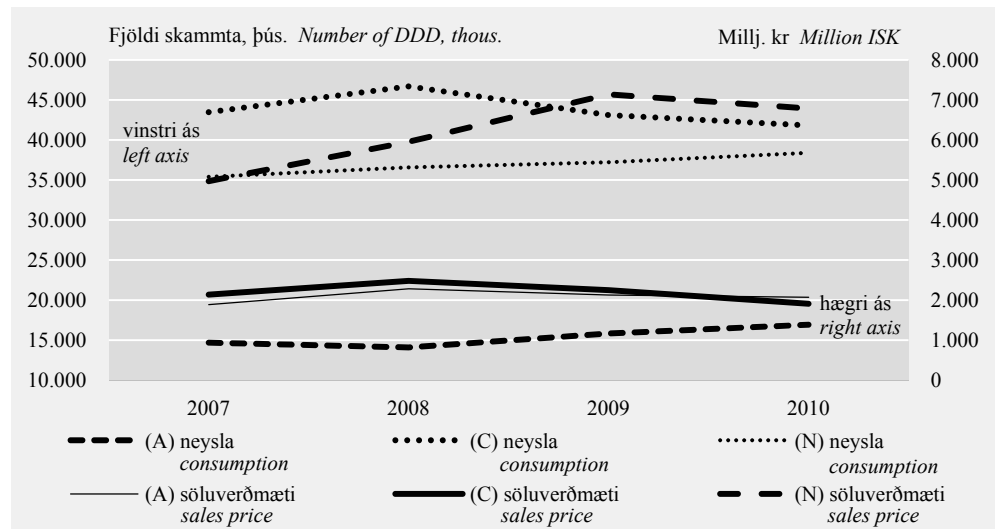

Á mynd 11 má annarsvegar sjá neyslu þriggja algengra lyfja, meltingarfæralyfja, hjarta- og æðalyfja og tauga- og geðlyfja, söluverðmæti sömu lyfja er sýnt á hægri ás myndarinnar.

Sala lyfja mæld í s.k. DDD-skömmtum sýnir að neysla meltingarfæralyfja eykst jafnt og þétt til ársins 2009 en þá dregur úr henni. Á árinu 2010 var neyslan þó 15,3% meiri en árið 2007. Söluverðmæti þessara lyfja jókst milli árána 2007 og 2008 en þá fór að draga úr því. Þó var það 9,9% hærra árið 2010 en árið 2009. Neysla hjarta- og æðalyfja jókst á milli árána 2007 og 2008 þegar sala dróst saman og árið 2010 var neyslan 3,7% minni en árið 2007. Seldum DDD-skömmtum fækkaði einnig um 10,8% frá upphafi tímabilsins. Aukning í neyslu tauga- og geðlyfja á þessum tíma var nokkuð stöðug, jókst um 8,5% frá upphafi til loka tímabilsins. Söluverðmæti þessa lyfjaflokks jókst hinsvegar um 36,5% á sama tíma.

Mynd 11. Skipting söluverðmætis lyfja 2007–2010

Figure 11. Pharmaceuticals sales and consumption in 2007–2010

Skýringar Notes: (A) Meltingarfæra- og efnaskiptalyf. Alimentary tract and metabolism; (C) Hjarta- og æðasjúkdómalyf. Cardiovascular system; (N) Tauga- og geðlyf. Central nervous system.

8. Uppgjör heilbrigðisútgjalda samkvæmt SHA-staðli 2003–2009

SHA (System of Health Accounts) er flokkunarkerfi fyrir heilbrigðisútgjöld sem Efnahags- og framfarastofnunin (OECD) hefur þróað í samstarfi við Hagstofu Evrópusambandsins (Eurostat) og Alþjóðaheilbrigðismálastofnunina (WHO). Kerfið var kynnt í Hagtíðindahefti um heilbrigðisútgjöld á Íslandi sem kom út þann 2. apríl 2008. Hér á eftir eru meginniðurstöður heilbrigðisútgjalda flokkaðar samkvæmt staðlinum en þær víkja nokkuð frá niðurstöðum eftir COFOG-flokkun. Við undirbúning og vinnslu SHA-flokkunarinnar hefur þess verið gætt að samræmi ríki milli heildarniðurstöðu flokkunarkerfanna þannig að ekki sé munur á heildarútgjöldum þótt hluti einstakra útgjaldaflokka geti verið mismunandi. Árið 2009 reyndust heildarútgjöld til heilbrigðismála vera um 144,3 milljarðar króna eða tæplega 9,7% af landsframleiðslunni.

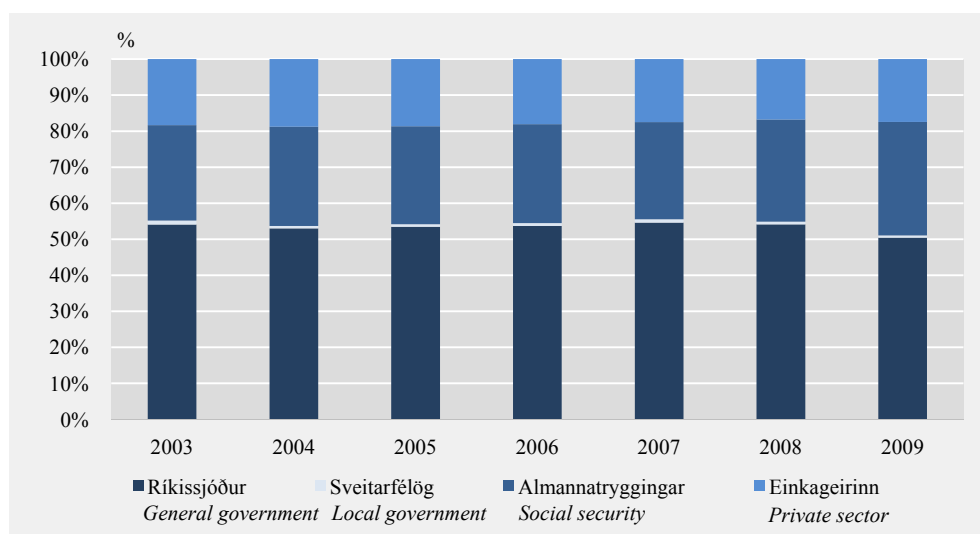
8.1 Fjármögnun heilbrigðisútgjalda

Upplýsingar um fjármögnunaraðila heilbrigðisútgjalda 2003–2009 koma fram í töflu 15 í töfluviðauka (bls. 43). Hið opinbera (ríki, sveitarfélög og almannatryggingar) fjármagnar 82% útgjaldanna 2009 og einkaaðilar 18%. Stærsti hluti útgjaldanna er hjá ríkissjóði og almannatryggingum en útgjöld sveitarfélaga til heilbrigðismála eru einungis um 0,6% af heildarútgjöldum. Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga falla að langstærstum hluta undir sjúkratryggingar sem eru fjármagnaðar af ríkissjóði með fjárframlögum (e. *grants*). Í SHA-uppgjörinu er hinsvegar litið svo á að almannatryggingar fjármagni greiðslurnar sem endanlegur greiðandi til þriðja aðila. Niðurstaðan er sú að ríkissjóður fjármagnar 52,2% heilbrigðisútgjalda 2009, almannatryggingar 29,3% og að samanlögð fjármögnun opinberra aðila er 82% af heildinni.

Heildarfjárfesting í heilbrigðismálum nam 1,7% af heildarútgjöldum til málaflokksins árið 2009 eða um 2,5 milljörðum króna. Þar af var fjárfesting hins opinbera 1.611 milljónir króna eða 1,4% af fjármögnun hins opinbera og fjárfesting einkaaðila 918 milljónir króna.

Mynd 12. Fjármögnunaraðilar heilbrigðisútgjalda, innbyrðis skipting

Figure 12. Health expenditure financing breakdown, %

8.2 Tegundir heilbrigðisþjónustu

Samkvæmt SHA-staðlinum skiptist heilbrigðisþjónusta í sjö meginflokka eftir tegund (sjá einnig töflu 16 í töfluviðauka, bls. 44-46). Þessir flokkar eru:

1. Þjónusta í lækningaskyni (e. *Services of curative care*)
2. Endurhæfing (e. *Services of rehabilitative care*)
3. Langtímahjúkrun (e. *Services of long-term nursing care*)
4. Stoðþjónusta (e. *Ancillary services to health care*)
5. Lækninga- og hjúkrunarvörur og hjálpartæki til ferlisjúklinga (e. *Medical goods dispensed to out-patients*)
6. Forvarnir og þjónusta á sviði lýðheilsu (e. *Prevention and public health services*)
7. Stjórnslá á sviði heilbrigðis- og tryggingamála (e. *Health administration and health insurance*)

Umfangsmesti flokkurinn er þjónusta í lækningaskyni en um 52,6% heilbrigðis-útgjaldanna runnu til þeirrar þjónustu 2009 eða 75,9 milljarðar króna. Af þjónustu í lækningaskyni er hlutur innlagðra 46,1% af heildinni eða 35 milljarðar króna og ferlisjúklinga 42,7% eða 32,5 milljarðar króna. Afgangurinn skiptist á þjónustu á dagdeildum í lækningaskyni (9%) og heimaþjónustu (2,2%).

Næst stærsti flokkur heilbrigðisútgjalda er langtímahjúkrun. Til hennar runnu 25,9 milljarðar króna árið 2009 eða 18% útgjaldanna en hún fer fram inni á sjúkrahúsum og á hjúkrunarheimilum. Þriðji stærsti flokkurinn að umfangi er lækninga- og hjúkrunarvörur fyrir ferlisjúklinga en 17,9% útgjaldanna runnu til hans eða 25,8 milljarðar króna.

Útgjöld vegna endurhæfingar námu um 8,5 milljörðum króna 2009 eða 5,9% útgjaldanna. Þar af er hlutur endurhæfingar innlagðra 2,4% og endurhæfingar í ferliþjónustu 3,1% en 0,3% er vegna endurhæfingar á dagdeildum. Athuganir Landspítalans og Fjórðungssjúkrahússins á Akureyri á þessum þáttum hafa komið að góðu gagni við úrvinnsluna og hefur sú vinna farið fram í samstarfi við Hagstofuna.

Hluti stoðþjónustu í útgjöldum árið 2009 var 2,3% eða 3,3 milljarðar króna og til stjórnslá 1,9% af heildinni eða tæplega 2,8 milljarðar króna. Útgjöld til forvarna námu 1,5% af heildinni, þau voru um 2,1 milljarður króna.

8.3 Heilbrigðisþjónusta flokkuð eftir umgjörð hennar

Samkvæmt SHA-staðlinum má einnig flokka heilbrigðisþjónustu (heilbrigðisútgjöld) eftir umgjörðinni, þ.e. hvort hún sé vegna innlagna, ferliþjónustu, heimaþjónustu eða af öðrum toga eins og sjá má af eftirfarandi sundurliðun (sjá einnig töflu 17 í töfluviðauka, bls. 47-49):

1. Þjónusta við innlagða (e. *in-patient care*)
2. Dagdeildarþjónusta (e. *services of day-care*)
3. Þjónusta við ferlisjúklinga (e. *out-patient care*)
4. Heimaþjónusta (e. *home care*)
5. Stoðþjónusta (e. *ancillary services to health care*)
6. Lækninga- og hjúkrunarvörur fyrir ferlisjúklinga (e. *medical goods*)
7. Forvarnir (e. *prevention*)

8. Stjórnsýsla í heilbrigðismálum (e. *health administration*)

Tæplega helmingur heilbrigðisútgjalda eða 44,4% er vegna þjónustu við innlagða, þar af eru 54,7% vegna innlagðra í lækningaskyni, 39,9% vegna langtímahjúkrunar og 5,5% vegna endurhæfingar.

Samanlögð heilbrigðisútgjöld við ferliþjónustu í lækningaskyni og vegna endurhæfingar nema 22,5% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála. Útgjöld vegna ferli-sjúklinga til lækninga- og hjúkrunarvара annarsvegar og hjálpartækja hinsvegar eru um 17,9% af heildarútgjöldunum, þar vega lyfseðilskyld lyf 50,8%.

Heilbrigðisútgjöld vegna þjónustu á dagdeildum nema 5,3% af heildarútgjöldunum. Hluttur heimahjúkrunar er hinsvegar aðeins 1,1% af heilbrigðisútgjöldum alls. Líklega er hér um vanmat að ræða vegna vanda við aðgreiningu á heimahjúkrun og annarri starfsemi heilsugæslunnar.

8.4 Heilbrigðisútgjöld flokkuð eftir veitendum þjónustunnar

Ein flokkun heilbrigðisútgjalda samkvæmt SHA-staðlinum fer eftir því hver veitir þjónustuna og er eftirfarandi (sjá einnig töflu 18 í töfluviðauka, bls. 50–51):

1. Sjúkrahús (e. *hospitals*)
2. Hjúkrunarheimili (e. *nursing and residential care facilities*)
3. Veitendur ferliþjónustu (e. *providers of ambulatory health care*)
4. Smásalar og aðrir sem útvega lækninga- og hjúkrunarvörur (e. *retail sal eand other providers of medical goods*)
5. Lýðheilsu- og forvarnarverkefni (e. *provision and administration of public health programmes*)
6. Stjórnsýsla heilbrigðis- og tryggingamála (e. *health adm. and insurance*)
7. Aðrir sem veita heilbrigðisþjónustu (e. *all other industries*)
8. Aðrir (e. *rest of the world*)

Sjúkrahúsinn eru langstærsti veitandi heilbrigðisþjónustu en árið 2009 runnu til þeirra 39,6% af heildarútgjöldunum, að stærstum hluta til almennra sjúkrahúsa. Geðsjúkrahús og sjúkrahús fyrir áfengis- og vímuefnaneytendur eru ekki aðgreind sérstaklega.

Hjúkrunar- og dvalarstofnanir báru 10,9% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála árið 2009. Rétt er að benda á að öldrunarþjónusta sem veitt er á öldrunar- eða hjúkrunarheimilum er ekki talin með heilbrigðismálum, heldur velferðarmálum samkvæmt skilgreiningu COFOG-flokkunarkerfisins. Einnig ber að nefna að sjúkrahús á landsbyggðinni sinna í ríkum mæli hjúkrun við aldraða ásamt hjúkrunarheimilunum.

Veitendur ferliþjónustu eru fyrst og fremst heimilis-, sérfræði- og tannlæknar en til þeirrar þjónustu fóru 27,2% af heilbrigðisútgjöldum ársins 2009, þar af 64,3% til heimilis- og sérfræðilækna, um 21,5% til tannlækna og 14,2% til annarra þjónustuaðila í ferliþjónustu. Útgjöld til ferliþjónustu á læknaustofum voru um 15,7% af heilbrigðisútgjöldum ársins 2009, hjá tannlæknum 5,9% og hjá öðrum veitendum þessarar þjónustu um 4%. Hluttur smásala og annarra sem útvega lækninga- og hjúkrunarvörur nam um 17,9% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála, stærsti hlutinn rennur til lyfsölu.

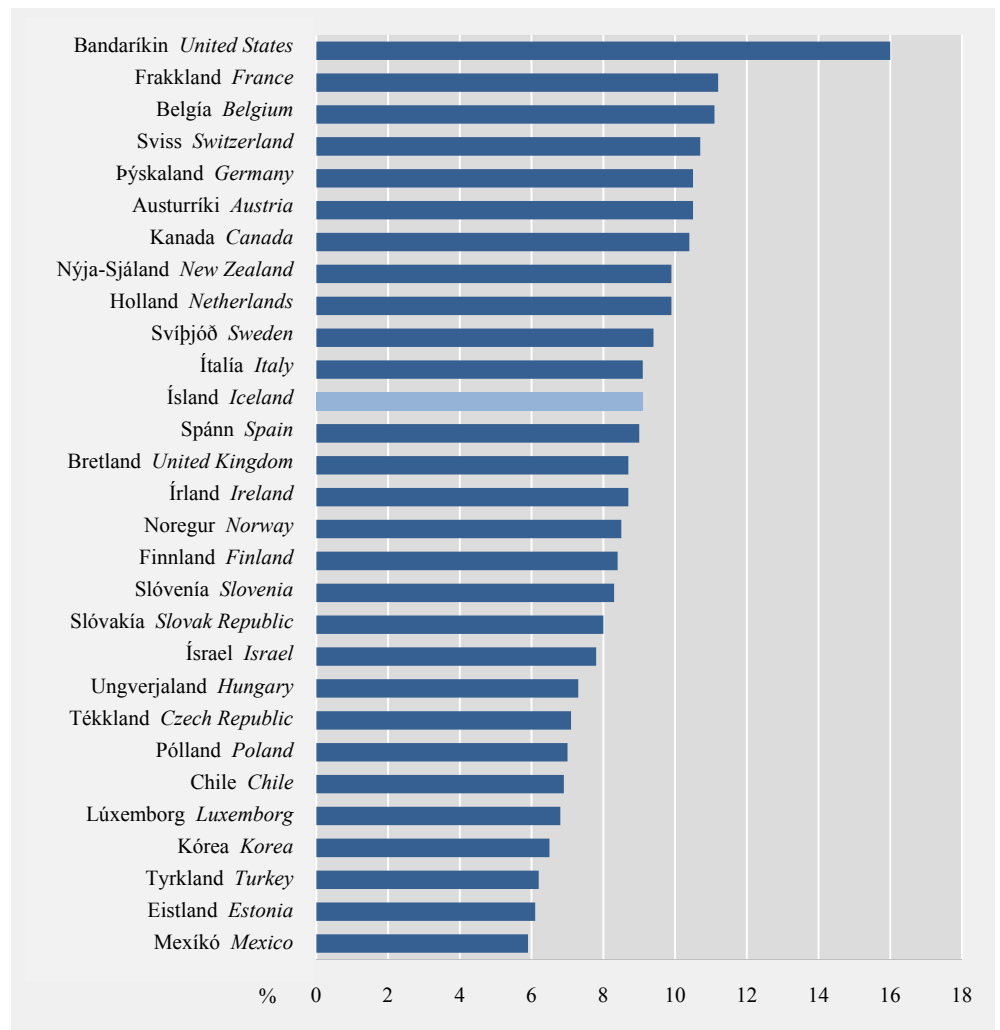
9. Erlendur samanburður

Heildarútgjöld til heilbrigðismála í ríkjum OECD voru að meðaltali 9% af vergri landsframleiðslu ríkjanna árið 2010 en mikill munur er á milli einstakra ríkja. Í Bandaríkjunum var hlutfallið til dæmis 16% árið 2008 en 5,9% í Mexíkó. Hér á landi voru heildarútgjöld til heilbrigðismála 9,1% af vergri landsframleiðslu árið 2008, 9,7% árið 2009 og 9,3% árið 2010. Svíar vorðu 9,4% af vergri landsframleiðslu sinni til heilbrigðismála árið 2008, Norðmenn 8,5%, Frakkar 11,2% og Svisslendingar 10,7%. Á þennan mælikvarða var Ísland í 14.–15. sæti OECD-ríkjanna (sjá töflu 19 í töfluviðauka, bls. 52). Nýjustu samanburðartölur frá Danmörku eru frá 2007 en það ár vorðu Danir 9,7% landsframleiðslu sinnar til heilbrigðismála.

Hér á landi er meginhluti útgjalda til heilbrigðismála fjármagnaður af hinu opinbera eða 82,6% árið 2008, en það samsvarar 7,5% af vergri landsframleiðslu. Á hinum Norðurlöndunum var hlutur hins opinbera svipaður og hér á landi eða 81–85%, að Finnlandi undanskildu þar sem hlutur hins opinbera í heilbrigðisútgjöldum var 74,2%. Hlutfallið var hæst í Noregi, 84,2%, en lægst í Bandaríkjunum, 46,5%.

Mynd 13. Heilbrigðisútgjöld OECD-ríkja sem hlutfall af VLF 2008

Figure 13. Health expenditure in OECD countries as percent of GDP in 2008

Viðauki 1: Meginheimildir við skýrslugerð um heilbrigðisútgjöld

Heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs

Opinber heilbrigðisútgjöld eru að mestu fjármögnuð af ríkissjóði eða yfir 99% útgjaldanna. Í tekju- og útgjaldauppgjöri hins opinbera er hinsvegar litið svo á, þar sem almannatryggingar (á sviði sjúkratrygginga) er endanlegur greiðandi til þriðja aðila, að þær séu fjármögnunaraðili þeirra greiðslna, enda þótt ríkissjóður fjármagni almannatryggingar með fjárframlögum (e. *grants*). Þegar endanleg útgjöld til heilbrigðismála eru skoðuð er niðurstaðan sú að ríkissjóður fjármagnar um tvo þriðju hluta opinberra útgjalda og almannatryggingar einn þriðja.

Til nánari skýringa er í þessum viðauka farið yfir þá útgjaldaliði ríkissjóðs sem falla undir heilbrigðismál. Að hluta mynda þeir liðir þann gagnagrunn sem flokkunarkerfi heilbrigðismála byggir á, auk upplýsinga frá almannatryggingum.

Í töflu V.1 hér að neðan eru heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs 2009 flokkuð eftir meginviðfangsefnum COFOG-flokkunarkerfisins. Fjárhæðir eru sýndar í þúsundum króna og sömuleiðis hlutur hvers viðfangsefnis af heildinni.

Tafla V.1 Heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs 2009¹

Table V.1 The general governments' expenditure on health 2009

COFOG-flokkun <i>COFOG classification</i>	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
07 Heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs alls		
07 Total GG expenditure on health	116.927.995	100,00
0711 Lyf		
0711 Pharmaceutical products	15.593.716	11,72
0713 Hjálpartæki		
0713 Therapeutic appliances and equipment	2.873.218	2,12
0721 Almenn heilsugæsla		
0721 General medical services	10.902.387	9,57
0722 Sérfræðilæknar		
0722 Specialized medical services	6.036.582	4,45
0723 Tannlæknar		
0723 Dental services	1.370.273	1,01
0724 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun, talþjálfun og fleira		
0724 Paramedical services	3.645.466	2,84
0731 Almenn sjúkrahúsaþjónusta		
0731 General hospital services	50.845.264	47,21
0732 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta		
0732 Specialized hospital services	1.912.354	1,42
0734 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir		
0734 Nursing and convalescent home services	20.172.230	16,74
0740 Almenn heilbrigðisþjónusta		
0740 Public health services	663.564	0,56
0750 Rannsóknir og þróun í heilbrigðismálum		
0750 R&D Health	67.600	0,05
0760 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar		
0760 Health n.e.c.	2.845.340	2,31

¹ Samkvæmt ríkisreikningi. CG budget.

Í töflu V.2 koma fram frekari upplýsingar um útgjöld ríkissjóðs til lyfja, hjálpartækja og almennrar heilsugæslu en þar sést að lyfjakostnaður ríkissjóðs er allur fólgin í framlögum til sjúkratrygginga. Það sama á við um útgjöld hans vegna hjálpartækja en til viðbótar kemur þó niðurgreiðsla ríkissjóðs á heyrnar- og talmeinataækjum. Undir almenna heilsugæslu falla öll útgjöld ríkissjóðs vegna heilsugæslustöðva í landinu og sömuleiðis allur kostnaður vegna heilsugæsluþjónustu innan heilbrigðisstofnana en þær eru 13 alls. Til viðbótar koma útgjöld vegna samninga við Akureyrarbæ og Hornafjörð um heilsugæslu og sömuleiðis vegna heilsugæsluþjónustu Sankti Franciskuspítala í Stykkishólmi. Að lokum telst hér með sérstakur útgjaldaliður vegna hjúkrunar í heimahúsum. Undir meginviðfangsefnum í töflunni er sýnd hlutdeild í heildarútgjöldum ríkissjóðs til heilbrigðismála en í undirliðum hvers meginviðfangsefnis er sýnd hlutdeild þess af heild. Þannig er þáttur heilsugæslu á höfuðborgarsvæðinu 38,8% af almennri heilsugæslu og útgjöldin 4.225 milljónir króna af 10.902 milljónum króna heildarútgjöldum til almennrar heilsugæslu árið 2009.

Tafla V.2 Útgjöld til lyfja, hjálpartækja og almennrar heilsugæslu 2009

Table V.2 Pharmaceutical prod., therapeutic appl. and equipm. and general medical services 2009

COFOG-flokkun <i>COFOG classification</i>	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
0711 Lyf <i>Pharmaceutical products</i>	15.593.716	11,72
Sjúkratryggingar <i>Icelandic Health Insurance</i>	15.593.716	
0713 Hjálpartæki <i>Therapeutic appliances and equipment</i>	2.873.218	2,12
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi (heyrar- og talmeinataeki) <i>Health care, var. oper. (hearing- and speaking-aids)</i>	107.092	3,73
Sjúkratryggingar <i>Icelandic Health Insurance</i>	2.766.127	96,27
0721 Almenn heilsugæsla <i>General medical services</i>	10.902.387	9,57
Heilsugæslan á höfuðborgarsvæðinu <i>Medical clinics in the capital area</i>	4.225.359	38,76
Heilbrigðisstofnanir (13) <i>Health institutions (13)</i>	3.593.802	32,96
Heilsugæslustöðvar (8) <i>Health Clinics</i>	1.049.639	9,63
Heilsugæslustöðvar, almennt <i>Clinics, overall</i>	158.862	1,46
Læknavaktin <i>Off hours medical service</i>	279.200	2,56
Samningur við Akureyrarbæ um heilsugæslu <i>Clinic-contract with Akureyri</i>	483.800	4,44
Sankti Franciskuspítali, Stykkishólmi <i>St. Franciskus Hospital, Stykkishólmur</i>	64.272	0,59
Miðstöð heimahjúkrunar á höfuðborgarsvæðinu <i>Home-care centre in the capital area</i>	895.000	8,21
Sjúkratryggingar (heimahjúkrun) <i>Icelandic Health Insurance (home-care)</i>	152.453	1,40

Í töflu V.3 koma fram upplýsingar um útgjöld ríkissjóðs vegna sérfræðilækna og tannlækna svo og annarrar ferliþjónustu eins og sjúkra- og iðjuþjálfunar. Fyrstu tveir útgjaldaliðirnir eru einvörðungu greiddir í gegnum sjúkratryggingar. Undir aðra ferliþjónustu falla útgjöld vegna Heyrnar- og talmeinstöðvar og Sjónstöðvar Íslands, sömuleiðis útgjöld velferðarráðuneytisins (ríkissjóðs) vegna málefna fatlaðra (samningur um sjúkraþjálfun), sjúkraflutninga, sjúkrahjálpar og endurhæfingar.

Tafla V.3 Sérfræðilæknar, tannlæknar, sjúkra- og iðjuþjálfun og fleira 2009
Table V.3 Specialized, dental and paramedical services 2009

COFOG-flokkun <i>COFOG classification</i>	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
0722 Sérfræðilæknar <i>0722 Specialized medical services</i>		
Sjúkratryggingar <i>Icelandic Health Insurance</i>	6.036.582	4,45
0723 Tannlæknar <i>Dental services</i>	1.370.273	1,01
Sjúkratryggingar <i>Icelandic Health Insurance</i>	1.370.273	
0724 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun, talþjálfun og fleira <i>0724 Paramedical services</i>	3.645.466	2,84
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi <i>Health care, various operations</i>	20.000	0,55
Heyrnar- og talmeinstöð Íslands <i>The Ntl. Hearing and Speech Instit. of Iceland</i>	198.253	5,44
Málefni fatlaðra <i>Issues of the disabled</i>	54.101	1,48
Sjónstöð Íslands	0	0,00
Sjúkraflutningar <i>Ambulance services</i>	803.266	22,03
Sjúkratryggingar (sjúkrahjálpar og endurhæfing) <i>Icel. Health Insur. (therap. help and rehabilit.)</i>	2.569.846	70,49

Í töflu V.4 eru útgjöld ríkissjóðs vegna þjónustu sjúkrahúsa sýnd. Þar undir teljast öll sjúkrahús í landinu og sjúkraþjónusta heilbrigðisstofnana. Einnig telst þar með sjúkrakostnaður vegna veikinda og slysa erlendis sem fer í gegnum sjúkratryggingar. Eins og fram kemur í töflunni renna ríflega 47% af heilbrigðisútgjöldum ríkissjóðs til þjónustu almennra sjúkrahúsa. Þar af renna um 78% af útgjöldunum til Landspítalans og Fjórðungssjúkrahússins á Akureyri.

Undir sérhæfð sjúkrahús falla útgjöld vegna vistunar ósakhæfra afbrotamanna og útgjöld sjúkratrygginga vegna brýnnar lækisfræðilegrar meðferðar erlendis.

Tafla V.4 Útgjöld ríkissjóðs vegna sjúkrahúsa 2009
Table V.4 Central governments' expenditure on hospitals 2009

COFOG-flokkun <i>COFOG classification</i>	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
0731 Almenn sjúkrahúsaþjónusta		
0731 <i>General hospital services</i>	50.845.264	47,21
Landspítali – háskólasjúkrahús	35.360.611	69,55
Fjórðungssjúkrahúsið Akureyri	4.187.613	8,24
Heilbrigðisstofnanir (14) <i>Health institutions (14)</i>	9.108.126	17,91
Bygging hátækni sjúkrahúss <i>Building of high-tech hospital</i>	60.798	0,12
Samningur við Hornafjörð um sjúkrahúsaþjónustu <i>Clinic-contract with Hornafjörður</i>	66.000	0,13
Sankti Franciskuspítali, Stykkishólmi <i>St. Franciskus Hospital, Stykkishólmur</i>	340.004	0,67
Sankti Jósefsspítali, Sólvangur	1.385.807	2,73
Heilbrigðisstofnanir, almennt <i>Health institutes, general</i>	51.070	0,10
Sjúkrahús, óskipt <i>Hospitals, not classified</i>	19.152	0,04
Sjúkratryggingar (veikindi og slys erlendis) <i>Icel. Health Insur. (sickness and accidents abroad)</i>	266.084	0,52
0732 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta		
0732 <i>Specialized hospital services</i>	1.912.354	1,42
Vistun ósakhæfra afbrotamanna <i>Accom. of felons not-guilty by reason of insanity</i>	223.674	11,70
Sjúkratryggingar (læknisfræðileg meðferð erlendis) <i>Icel. Health Insur. (medical treatment abroad)</i>	1.688.680	88,30

Útgjöld ríkissjóðs vegna hjúkrunar- og endurhæfingarstofnana eru í töflu V.5. Bróðurparturinn af þessum útgjöldum fer til hjúkrunarþjónustu hjúkrunarheimilanna eða um 85% útgjaldanna en greiðslur ríkissjóðs vegna öldrunarþjónustu flokkast með velferðarþjónustu. Þá falla hér undir útgjöld ríkissjóðs vegna Framkvæmdasjóðs aldraðra, Reykjalundar, HHÍ, SÁÁ, Hleinar og MS-félags Íslands. Einnig falla málefni fatlaðra sem snúa að endurhæfingu hér undir, svo og vistunar- og meðferðarheimilið í Krýsuvík.

**Tafla V.5 Útgjöld ríkissjóðs vegna hjúkrunar- og endurhæfingarstofnana
2009**

Table V.5 Expenditure on nursing and convalescent home services 2009

COFOG-flokkun <i>COFOG classification</i>	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
0734 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir <i>0734 Nursing and convalescent home services</i>	20.172.230	16,74
Hjúkrunarheimili (35) <i>Nursing homes (35)</i>	14.325.996	71,02
Samningur við Akureyrarbæ um öldrunarþjónustu <i>Contract with Akureyri on elderly-care</i>	1.207.143	5,98
Samningur við Hornafjörð um öldrunarþjónustu <i>Contract with Hornafjörður on elderly-care</i>	183.070	0,91
Frankvæmdasjóður aldraðra <i>Senior Citizens' Construction Fund</i>	1.382.830	6,86
Reykjalundur, Mosfellsbæ <i>The NLFÍ Rehabilitation and Health Clinic</i>	1.387.000	6,88
Heilsustofnun Náttúrulækningafélags Íslands <i>The affairs of the elderly</i>	562.800	2,79
Málefni fatlaðra <i>Day-care and rehabilitation of MS patients</i>	234.318	1,16
Dagvist og endurhæfingarsköð MS-sjúklinga <i>Hlein, heimili fyrir heilaskaddaða</i>	87.173	0,43
Hlein, heimili fyrir heilaskaddaða <i>Hlein, home for the brain-damaged</i>	111.100	0,55
Samtök áhugafólks um áfengisvandamálið <i>SAA National center of addiction medicine</i>	667.700	3,31
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi <i>Health-care various activities</i>	23.100	0,11

Að lokum er í töflu V.6 að finna útgjöld ríkissjóðs vegna stjórnunarkostnaðar og almennrar heilbrigðisþjónustu. Undir heilbrigðismál ótilgreind annars staðar falla helstu stjórnsýslustofnanir sem að heilbrigðismálum koma eins og velferðarráðuneytið (aðalskrifstofa), Geislavarnir, Lyfjastofnun og Landlæknir. Þá falla undir þennan lið ýmis útgjöld sem ekki er unnt að flokka undir önnur viðfangsefni. Framlag ríkissjóðs til Hjartaverndar fellur undir rannsóknakostnað og útgjöld ríkissjóðs vegna Krabbameinsfélags Íslands og Lýðheilsustöðvar falla undir almenna heilbrigðisþjónustu.

Tafla V.6 Útgjöld vegna rannsókna, stjórnunar og fleira 2009

Table V.6 Expenditure on public health services, R&D and health n.e.c. 2009

COFOG-flokkun <i>COFOG classification</i>	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
0740 Almenn heilbrigðisþjónusta <i>0740 Public health services</i>	663.564	0,56
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi <i>Health-care various activities</i>	338.700	0,51
Lýðheilsustöð <i>The Public Health Institute of Iceland</i>	324.864	0,49
0750 Rannsóknir og þróun í heilbrigðismálum <i>0750 R&D Health</i>	67.600	0,05
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi <i>Health-care various activities</i>	67.600	
0760 Heilbrigðismál ótilgreind annars staðar <i>0760 Health n.e.c.</i>	2.845.340	2,31
Geislavarnir ríkisins <i>Icelandic Radiation Safety Authority</i>	91.937	0,03
Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti, aðalskrifstofa <i>Ministry of Health and Insurance, main office</i>	519.119	0,18
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi <i>Health-care various activities</i>	731.273	0,26
Landlæknir <i>Directorate of Health</i>	345.219	0,12
Lyfjastofnun <i>Icelandic Medicines Agency</i>	371.939	0,13
Sjúkrtryggingar <i>Icelandic Health Insurance</i>	213.193	0,07
Sjúkrtryggingastofnun <i>Health Insurance Institute</i>	546.932	0,19
Ýmislegt <i>Miscellaneous</i>	25.728	0,01

Við endanlegt uppgjör á útgjöldum ríkissjóðs til heilbrigðismála samkvæmt COFOG og SHA-flokkunarkerfunum eru gerðar nokkrar lagfæringar. Í fyrsta lagi þarf að leiðrétta sértekjur ríkissjóðs sem hafa að fullu verið dregnar frá viðeigandi útgjaldalið. Til frádráttar á hinsvegar einungis að draga þær sértekjur sem flokkast sem sala á þjónustu en ekki sértekjur eins og vaxtatekjur eða framlög. Í öðru lagi þarf að leiðrétta útgjöld vegna lífeyrissjóðsskuldbindinga sem myndast á árinu vegna vinnu starfsmanna sem eru í B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins eða hjúkrunarfræðinga. Í þriðja lagi þarf að taka tillit til menntunar-kostnaðar á Landspítalanum (háskólasjúkrahús) sem flokkast með útgjöldum ríkissjóðs til fræðslumála. Afskriftum fastafjármuna er ekki dreift á einstök viðfangsefni opinberra útgjalda og hafa þær því ekki áhrif þarna.

Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga

Litið er svo á í tekju- og útgjaldauppgjöri hins opinbera að almannatryggingar standi straum af kostnaði við þá heilbrigðisþjónustu sem þær greiða fyrir. Í töflu V.7 koma fram upplýsingar um þær undirgreinar almannatrygginga sem koma að heilbrigðisþjónustunni í einhverri mynd samkvæmt flokkunarkerfum bæði COFOG og SHA. Um er að ræða sjúkra- og slysatryggingar, daggjaldastofnanir og stjórnunarkostnaður Tryggingastofnunar.

Tafla V.7 Heilbrigðisútgjöld undirgreina almannatrygginga 2009

Table V.7 Expenditure of the sectors of The Social Security Institute 2009

	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga alls		
<i>Health expenditure of The Social Insurance Administration</i>	47.071.635	100,00
Sjúkratryggingar		
<i>Icelandic Health Insurance</i>	30.656.417	65,13
Slysatryggingar (heilbrigðisþáttur)		
<i>Social Assistance Payments (health component)</i>	190.166	0,40
Daggjaldastofnanir (hjúkrunarþjónustan)		
<i>Dayfee-institutes (nursing care component)</i>	15.668.665	33,29
Tryggingastofnun (stjórnunarkostnaður)		
<i>Social Insurance Administration (administration cost)</i>	556.388	1,18

Sjúkratryggingar veða þyngst í heilbrigðisútgjöldum almannatrygginga eins og fram kemur í töflu V.7. Þá kemur fram í töflu V.8 að útgjöld vegna lyfja- og hjálpartækja voru tæplega 60% kostnaðar árið 2009 eða 18,4 milljarðar króna. Til sérfræði- og tannlækninga runnu ríflega 7,4 milljarðar króna 2009 eða um 24% af útgjöldum sjúkratrygginga.

Tafla V.8 Heilbrigðisútgjöld sjúkratrygginga 2009

Table V.8 Health expenditure of the Icelandic Health Insurance 2009

COFOG-flokkun <i>COFOG classification</i>	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
Heilbrigðisútgjöld sjúkratrygginga alls <i>Health expenditure of the Icelandic Health Insurance</i>	30.656.417	100,00
0711 Lyf <i>0711 Pharmaceutical products</i>	15.593.716	50,87
0713 Hjálpartæki <i>0713 Therapeutic appliances and equipment</i>	2.766.127	9,02
Hjálpartæki <i>Therapeutic appliances and equipment</i>	2.474.765	8,07
Næring og sérþæði <i>Nourishment and special nourishment</i>	291.362	0,95
0721 Almenn heilsugæsla <i>0721 General medical services</i>	294.995	0,96
Hjúkrun í heimahúsum <i>Nursing care at home</i>	152.453	0,50
Fæðing í heimahúsum <i>Child birth at home</i>	142.543	0,46
0722 Sérfræðilæknar <i>0722 Specialized medical services</i>	6.037.844	19,70
Læknakostnaður <i>Cost of physicians</i>	5.745.461	18,74
Rannsóknir sjúkrastofnana vegna sjálfstætt starfandi lækna <i>R&D of health institutes for independent physicians</i>	290.585	0,95
Endurgreiðslur lækni- og lyfjakostnaðar <i>Repaid cost of physicians and pharmaceuticals</i>	1.797	0,01
0723 Tannlæknar <i>0723 Dental services</i>	1.370.273	4,47
0724 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun, talþjálfun og fleira <i>0724 Paramedical services</i>	2.598.211	8,48
Þjálfun <i>Physiotherapy, occupational therapy, speech therapy etc.</i>	2.224.225	7,26
Sjúkraflutningar og ferðakostnaður sjúklinga innanlands <i>Domestic ambulance services</i>	345.621	1,13
Húðsjúkdómameðferð, sórasís <i>Skin-treatment, psoriasis</i>	28.365	0,09
0731 Almenn sjúkrahúsaþjónusta <i>0731 General hospital services</i>	432.804	1,41
Sjúkrakostnaður erlendis vegna slysa og veikinda <i>Expenditure abroad related to accidents or sickness</i>	76.980	0,25
Sjúkrakostnaður hérlendis vegna alþjóðasamninga <i>Expenditure in Iceland related to intl. agreements</i>	189.104	0,62
Sjúkrakostnaður innlendur, LSH <i>Domestic expenditure, (Ntl. Uni. Hospital of Iceland)</i>	166.720	0,54
0732 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta <i>0732 Specialized hospital services</i>	1.562.447	5,10
Sjúkrakostnaður erlendis, siglinganefndarmál <i>Expenditure abroad (affairs of the travel committee)</i>	1.521.960	4,96
0760 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar <i>0760 Health n.e.c.</i>	40.488	0,13

Útgjöld slysatrygginga vegna læknis- og sjúkrakostnaðar flokkast sem heilbrigðismál en önnur útgjöld þeirra sem velferðarmál. Um útgjöld almannatrygginga vegna þjónustu daggjaldastofnana er rétt að áréttu að til heilbrigðismála teljast einungis þau útgjöld almannatrygginga sem eru vegna hjúkrunarþjónustu. Útgjöld almannatrygginga til öldrunarþjónustu flokkast sem velferðarmál og hluti af stjórnunar- og kostnaði Tryggingastofnunar ríkisins eru talin heilbrigðisútgjöld. Tafla V.9 sýnir fjárhæðir og hlutföll heilbrigðisútgjalda almannatrygginga 2009 flokkuð eftir COFOG-staðlinum.

Tafla V.9 Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga 2009

Table V.9 Health expenditure of The Social Security Institute 2009

COFOG-flokkun <i>COFOG classification</i>	Þúsundir króna <i>Thousand ISK</i>	Hlutfall <i>Percent</i>
Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga alls <i>Health expenditure of The Social Insurance Administration</i>	47.071.635	100,00
0711 Lyf <i>0711 Pharmaceutical products</i>	10.743.437	22,82
0713 Hjálpartæki <i>0713 Therapeutic appliances and equipment</i>	2.766.127	5,88
0721 Almenn heilsugæsla <i>0721 General medical services</i>	294.995	0,63
0722 Sérfræðilæknar <i>0722 Specialized medical services</i>	6.038.379	12,83
0723 Tannlæknar <i>0723 Dental services</i>	1.370.273	2,91
0724 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun, talþjálfun og fleira <i>0724 Paramedical services</i>	2.598.211	5,52
0731 Almenn sjúkrahúsaþjónusta <i>0731 General hospital services</i>	5.116.363	10,87
0732 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta <i>0732 Specialized hospital services</i>	1.688.680	3,59
0734 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir <i>0734 Nursing and convalescent home services</i>	15.668.665	33,29
0760 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar <i>0760 Health n.e.c.</i>	786.505	1,67

Heilbrigðisútgjöld sveitarfélaga

Hagstofa Íslands hefur samvinnu við Samband íslenskra sveitarfélaga og innviðisráðuneytið um upplýsingaveita sveitarfélaganna. Þar er safnað ýtarlegum upplýsingum frá öllum sveitarfélögum landsins um rekstur og efnahag þeirra. Hagstofan greinir útgjaldaupplýsingarnar samkvæmt COFOG-flokkuninni. Heilbrigðismál eru ekki meginviðfangsefni sveitarfélaganna en þrátt fyrir það ráðstöfuðu þau um 1,2 milljörðum króna brúttó til málaflokksins árið 2009. Meginmálaflökkarmir eru sjúkraflutningar, heilbrigðiseftirlit (að hluta), heilsuvernd, áfengis- og vímuefnamál og þjónusta við aldraða (að hluta).

Heilbrigðisútgjöld einkaaðila

Útlagður kostnaður einkaaðila vegna heilbrigðisþjónustu skiptist í þrjá meginþætti þ.e. (1) kaup á lyfjum og lækningavörum, (2) kaup á heilsugæslu-, sérfræði- og tannlæknaþjónustu og (3) kaup á þjónustu sjúkrastofnana. Við vinnslu á upp-

lýsingum um lyf og lækningavörur er stuðst við veltutölur úr tengdum atvinnugreinum, gögn frá Tryggingastofnun ríkisins og Lyfjagreiðslunefnd. Þá er stuðst við reglubundnar útgjaldarannsóknir Hagstofu Íslands. Við mat á kaupum á heilsgæslu-, sérfræði- og tannlæknaþjónustu er tekið mið af rannsókn á útgjöldum heimilanna og fólksfjölda. Einnig eru notaðar upplýsingar frá velferðarráðuneytinu um fjölda heimsókna til lækna og stöðva þeirra og meðalkostnað heimsóknar á sjúkling. Um kaup á þjónustu sjúkrastofnana er stuðst við upplýsingar frá þeim.

Viðauki 2: Þjónusta sérfræðilækna og tannlækna

Í Staðtölum Sjúkratrygginga Íslands (áður Tryggingastofnunar ríkisins) koma fram margvíslegar upplýsingar um heilbrigðismál, m.a. um kaup hins opinbera á þjónustu sérfræði- og tannlækna. Í þessum viðauka er gefið stutt yfirlit um nokkrar áhugaverðar lykilstærðir er lúta að þeim kaupum.

Kaup hins opinbera á þjónustu sérfræðilækna

Árið 2009 keypti hið opinbera (sjúkratryggingar) læknisverk af sérfræðilæknum fyrir ríflega 5,2 milljarða króna. Miðað við sama verðlag greiddi hið opinbera ríflega 2,9 milljarða króna fyrir læknisverk sérfræðilækna árið 1998 og nemur aukningin um 79,5%. Komum til sérfræðinga fjölgaði verulega en þær voru 374 þúsund árið 1998 og 618 þúsund 2009 og jukust um 65,2%. Heildargreiðslur á komur á tólf ára tímabili frá 1998–2009 voru hæstar árið 2008 eða 9,48 þús. kr. en lækkuðu í 8,46 þús. kr. árið 2009 á sama verðlagi. Á sama tímabili nam raunhækkun heildargreiðslna á komu um 8,7%. Hvert læknisverk er metið til ákveðinna eininga.

Tafla V.10 Lykiltölur um kaup hins opinbera á þjónustu sérfræðilækna

Table V.10 General governments' purchase of specialist services

	1998	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Heildargreiðslur, millj. kr.									
Total payments in million ISK	1.368	2.051	2.435	2.687	2.940	3.141	3.623	4.616	5.226
Heildargr. á verðlagi 2009, millj. kr. ¹									
Total paym. in million ISK, 2009 prices	2.912	3.853	3.899	3.978	4.153	4.084	4.417	5.076	5.226
Komufjöldi í þúsundum									
Arrivals in thousands	373,9	431,8	468,2	481,5	489,9	486,7	493,7	535,5	617,5
Heildargreiðslur á komu, þús. kr. ¹									
Total payments pr. arrival, thous. ISK	7,79	8,92	8,33	8,26	8,48	8,39	8,95	9,48	8,46

¹ Staðvirt með verðvísitölu samneyslu. Deflated by the price index of consumption.

Kaup hins opinbera á þjónustu tannlækna

Hið opinbera (sjúkratryggingar) keypti þjónustu af tannlæknum fyrir 1.026 milljón-ir króna árið 2009 vegna ríflega 60 þúsund heimsókna. Á sama verðlagi keypti hið opinbera þjónustu vegna tæplega 54 þúsund koma fyrir ríflega 1,3 milljarða króna 1998. Greiðsla á hverja komu var því 17,0 þúsund krónur árið 2009 en 24,4 þúsund krónur árið 1998 á verðlagi 2009.

Tafla V.11 Lykiltölur um kaup hins opinbera á þjónustu tannlækna

Table V.11 General governments' purchase of dental services

	1998	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Heildargreiðslur, millj. kr.									
<i>Total payments in million ISK</i>	618	786	791	918	949	950	976	1.047	1.026
Heildargr. á verðlagi 2009, millj. kr. ¹									
<i>Total paym. in million ISK, 2009 prices</i>	1.316	1.477	1.267	1.359	1.341	1.235	1.190	1.152	1.026
Komufjöldi í þúsundum									
<i>Arrivals in thousands</i>	53,9	60,8	63,5	64,9	64,7	64,2	66,0	68,9	60,2
Heildargreiðslur á komu, þús. kr. ¹									
<i>Total payments pr. arrival, thou. ISK</i>	24,4	24,3	19,9	20,9	20,7	19,2	18,0	16,7	17,0

¹ Staðvirt með verðvísitölu samneyslu. *Deflated by the price index of consumption.*

English summary

The total health expenditure in Iceland in 2010 amounted to 143.5 billion ISK or 9.3% of GDP. Thereof, the general government expenditure was 115.6 billion ISK and the private expenditure 27.9 billion ISK or 19.5% of the total. The share of the health expenditure is around 15.0% of the general government total expenditure.

Of the total health expenditure in 2010, 55% was spent on in-patient care, 25% on out-patient care and 18% on medical goods dispensed to out-patients. The remaining part or 2.8% went to health administration and other health categories.

Employees in health care are grouped into four groups, doctors, nurses, practical nurses and other health care personnel and their wages and persons employed compared for the period 2003-2009. The total wages of all the groups increased until 2008 but remained nearly unchanged after that. The trend is similar for persons employed in the same period; at the beginning the number increased in health care until 2008, but has remained stable after that. Persons employed are taken into account regardless of whether they are part-time or full-time.

A few of the public hospitals merged in the 12 year period from 1998-2009. In 1998 public hospitals were 23, in 2004 they were 19 and 17 in 2009. In the beginning of this period two of the public hospitals were considerably larger than the other ones but they merged and their share of total expenditure at the end of the period was 70% of the public hospitals expenditures.

The trend in use of three most common drugs is measured as consumption of DDD-units per 1000 inhabitants a day. In the period 2007-2010 the consumption of alimentary tract and metabolism drugs as well as central nervous system drugs increased but consumption of cardiovascular system drugs decreased at the same time.

In tables 10-13, the total health expenditure is classified by financing and functions of health care, as well as by providers of health care. In 2009, 53.5% of the health expenditure went to curative health care or 79.8 billion ISK. Of this, 38.2 billion ISK was spent on in-patient curative care and 32.5 billion ISK on out-patient curative care. The total of 27 billion ISK was spent on long-term nursing care, or 18.1% of the total health expenditure, and 25.8 billion ISK on medical goods were dispensed to out-patients or 17.3% of the total health expenditure.

The total health expenditure in OECD countries was around 9% of GDP on the average in 2008, but the share between countries varies greatly. In the United States, this percentage reached 16% of GDP in 2008, but in Mexico 5.9% that same year. Iceland was in 14th-15th place of the OECD countries in 2008 with 9.1% of GDP spent on health services.

Tafla 6. Heildarútgjöld til heilbrigðismála sundurliðuð 2000–2010

Table 6. Total expenditure on health care, breakdown 2000–2010

	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Í milljónum króna Million ISK								
Heilbrigðisútgjöld alls								
Total health expenditure	64.953	82.889	91.906	106.683	118.961	135.221	144.335	143.535
1. Lækningavörur og -tæki								
1. Medical products, appliances and equip.	11.121	13.729	15.886	17.240	18.485	22.427	25.747	25.824
1.1 Lyf								
1.1 Pharmaceutical products	8.692	10.573	12.114	12.473	13.178	16.406	18.778	18.460
1.2 Aðrar lækningavörur og tæki								
1.2 Other medical products	2.429	3.156	3.772	4.767	5.307	6.021	6.969	7.364
2. Þjónusta við ferlisjúklinga								
2. Outpatient services	15.560	18.980	22.714	26.328	29.038	33.209	35.257	35.301
2.1 Heilsugæsla og sérfræðiþjónusta								
2.1 General and special medical services	8.928	11.149	13.150	15.314	17.022	19.780	20.986	20.347
2.3 Tannlækningar								
2.3 Dental services	4.344	5.057	5.752	6.566	7.171	7.966	8.442	8.774
2.4 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira								
2.4 Paramedical services	2.288	2.774	3.812	4.449	4.844	5.463	5.829	6.179
3. Þjónusta sjúkrastofnana								
3. Hospital services	36.514	47.619	50.869	60.411	68.052	76.042	79.371	78.323
4. Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta								
4. Public health services	347	421	491	574	756	720	763	854
5. Heilbrigðismál, ótalin annars staðar								
5. Health n.e.c.	1.411	2.141	1.946	2.129	2.630	2.823	3.197	3.234
Hlutfall af vergri landsframleiðslu								
Percentage of gross domestic product								
Heilbrigðisútgjöld alls								
Total health expenditure	9,50	10,15	9,89	9,13	9,09	9,12	9,65	9,32
1. Lækningavörur og -tæki								
1. Medical products, appliances and equip.	1,63	1,68	1,71	1,48	1,41	1,51	1,72	1,68
1.1 Lyf								
1.1 Pharmaceutical products	1,27	1,30	1,30	1,07	1,01	1,11	1,26	1,20
1.2 Aðrar lækningavörur og tæki								
1.2 Other medical products	0,36	0,39	0,41	0,41	0,41	0,41	0,47	0,48
2. Þjónusta við ferlisjúklinga								
2. Outpatient services	2,28	2,32	2,45	2,25	2,22	2,24	2,36	2,29
2.1 Heilsugæsla og sérfræðiþjónusta								
2.1 General medical services	1,31	1,37	1,42	1,31	1,30	1,33	1,40	1,32
2.3 Tannlækningar								
2.3 Dental services	0,64	0,62	0,62	0,56	0,55	0,54	0,56	0,57
2.4 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira								
2.4 Paramedical services	0,33	0,34	0,41	0,38	0,37	0,37	0,39	0,40
3. Þjónusta sjúkrastofnana								
3. Hospital services	5,34	5,83	5,48	5,17	5,20	5,13	5,31	5,09
4. Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta								
4 Public health services	0,05	0,05	0,05	0,05	0,06	0,05	0,05	0,05
5. Heilbrigðismál, ótalin annars staðar								
5. Health n.e.c.	0,21	0,26	0,21	0,18	0,20	0,19	0,21	0,21

Tafla 6. Heildarútgjöld til heilbrigðismála sundurliðuð 2000–2010 (frh.)
 Table 6. Total expenditure on health care, breakdown 2000–2010 (cont.)

	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Heilbrigðisútgjöld staðvirt á mann, þús. kr. á verðlagi 2010²								
Health expenditure per capita in thousand ISK at 2010 price²								
Heilbrigðisútgjöld alls								
Total health expenditure	444,3	473,7	474,2	469,8	482,6	485,7	470,1	451,4
1. Lækningavörur og -tæki								
1. Medical products, appliances and equip.	72,8	74,3	78,0	73,9	75,1	82,5	84,1	81,2
1.1 Lyf								
1.1 Pharmaceutical products	56,3	56,1	58,3	52,1	52,5	60,2	61,4	58,0
1.2 Aðrar lækningavörur og tæki								
1.2 Other medical products	16,4	18,2	19,6	21,8	22,7	22,3	22,8	23,2
2. Þjónusta við ferlisjúklinga								
2. Outpatient services	106,2	109,4	116,4	116,1	117,3	118,7	115,0	111,0
2.1 Heilsugæsla og sérfræðiþjónusta								
2.1 General medical services	60,3	63,9	66,9	67,2	68,7	70,6	68,3	64,0
2.3 Tannlækningar								
2.3 Dental services	29,7	28,7	29,2	28,5	28,2	27,9	27,4	27,6
2.4 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira								
2.4 Paramedical services	16,2	16,9	20,3	20,4	20,4	20,2	19,3	19,4
3. Þjónusta sjúkrastofnana								
3. Hospital services	253,1	275,1	267,0	267,9	276,5	271,8	258,1	246,3
4. Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta								
4. Public health services	2,4	2,4	2,6	2,5	3,1	2,6	2,5	2,7
5. Heilbrigðismál, ótalin annars staðar								
5. Health n.e.c.	9,8	12,4	10,2	9,4	10,6	10,1	10,4	10,2

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

² Heilbrigðisútgjöld hins opinbera staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar og heilbrigðisútgjöld einkaaðila með verðvísitölu heilbrigðisútgjalda einkaneyslunnar. General government health expenditure deflated by price index of government final consumption and private health expenditure by price consumers health expenditure index.

Tafla 7. Heildarútgjöld til heilbrigðismála 1980–2010*Table 7. Total expenditure on health care 1980–2010*

	1980	1985	1990	1995	1998
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera, hrein					
<i>Government expenditure on health care, net</i>	884	7.631	25.105	31.269	42.129
Heilbrigðisútgjöld heimila					
<i>Household expenditure on health care</i>	130	1.256	4.343	6.588	10.266
Heilbrigðisútgjöld alls					
<i>Total expenditure on health care</i>	1.014	8.887	29.449	37.856	52.396
Verg landsframleiðsla					
<i>Gross Domestic Product</i>	15.982	122.026	371.437	454.013	588.367
Heildarútgjöld hins opinbera, hrein					
<i>Total government expenditure, net</i>	5.544	45.875	160.264	203.004	222.312
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera, % af vergri landsframleiðslu					
<i>Government expenditure on health care, % of Gross Domestic Product</i>	5,53	6,25	6,76	6,89	7,16
Heilbrigðisútgjöld heimila, % af vergri landsframleiðslu					
<i>Household expenditure on health care, % of Gross Domestic Product</i>	0,81	1,03	1,17	1,45	1,74
Heilbrigðisútgjöld alls, % af vergri landsframleiðslu					
<i>Total expenditure on health care, % of Gross Domestic Product</i>	6,34	7,28	7,93	8,34	8,91
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera % af heildarútgjöldum hins opinbera					
<i>Government expenditure on health care as % of total gov. expenditure</i>	15,95	16,63	15,67	15,40	18,95
Heilbrigðisútgjöld heimila % af heilbrigðisútgjöldum alls					
<i>Household expenditure on health care as % of total exp. on health care</i>	12,79	14,14	14,75	17,40	19,59
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera á föstu verðlagi					
<i>Government expenditure on health care at constant prices</i>	45.995	63.770	81.632	83.442	93.107
Heilbrigðisútgjöld heimila á föstu verðlagi					
<i>Household expenditure on health care at constant prices</i>	5.676	8.847	12.241	15.837	20.016
Heilbrigðisútgjöld alls á föstu verðlagi					
<i>Total expenditure on health care at constant prices</i>	51.671	72.617	93.874	99.280	113.123
Heilbrigðisútgjöld alls á mann á föstu verðlagi					
<i>Total expenditure on health care per capita at constant prices</i>	226,5	300,8	368,4	371,3	413,2

Skýringar Notes: Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. Staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar. Verðlag 2010. Household purchases of public health care is excluded. Deflated by price index of public consumption. At 2010 prices.

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
52.645	58.380	67.879	71.344	74.637	78.807	87.431	98.160	111.688	118.328	115.596
12.309	13.726	15.011	16.017	17.270	18.050	19.252	20.802	23.533	26.007	27.939
64.954	72.106	82.890	87.361	91.907	96.857	106.683	118.962	135.221	144.335	143.535
683.748	771.894	816.450	841.322	928.889	1.026.718	1.168.577	1.308.518	1.483.134	1.495.294	1.539.511
263.275	303.239	334.049	354.643	376.819	397.426	449.011	512.065	614.059	716.842	718.767
7,70	7,56	8,31	8,48	8,04	7,68	7,48	7,50	7,53	7,91	7,51
1,80	1,78	1,84	1,90	1,86	1,76	1,65	1,59	1,59	1,74	1,81
9,50	9,34	10,15	10,38	9,89	9,43	9,13	9,09	9,12	9,65	9,32
20,00	19,25	20,32	20,12	19,81	19,83	19,47	19,17	18,19	16,51	16,08
18,95	19,04	18,11	18,33	18,79	18,64	18,05	17,49	17,40	18,02	19,46
102.687	104.962	112.812	114.098	114.717	115.596	118.034	124.237	127.510	122.841	115.596
22.226	23.033	23.410	23.657	24.021	24.273	24.946	26.054	27.600	27.238	27.939
124.913	127.995	136.222	137.754	138.738	139.869	142.980	150.291	155.109	150.079	143.535
444,3	449,0	473,7	476,2	474,2	472,7	469,8	482,6	485,7	470,1	451,4

Tafla 8. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2003–2010Table 8. *Private expenditure on health care 2003–2010*

Í milljónum króna <i>Million ISK</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Opinber heilbrigðisútgjöld alls								
Total public health expenditure	71.344	74.637	78.807	87.431	98.160	111.688	118.328	115.596
1 Lækningavörur og hjálpartæki								
<i>1 Medical products, applicances and equip.</i>	7.363	7.876	7.624	8.440	9.105	11.632	13.617	12.526
11 Lyf								
<i>11 Pharmaceutical products</i>	5.940	6.422	6.079	6.703	7.055	9.287	10.743	9.594
12 Hjálpartæki								
<i>12 Other medical products</i>	1.422	1.454	1.544	1.737	2.050	2.345	2.873	2.932
2 Þjónusta við ferilsjúklinga								
<i>2 Outpatient services</i>	12.782	13.961	14.525	16.452	18.244	21.174	22.128	21.419
21 Almenn heilsugæsla								
<i>21 General medical services</i>	6.559	6.988	7.266	8.492	9.535	10.886	10.920	10.287
22 Sérfræðilæknar								
<i>22 Specialized medical services</i>	3.117	3.252	3.451	3.688	4.128	5.185	6.038	5.886
23 Tannlækningar								
<i>23 Dental services</i>	1.108	1.180	1.214	1.249	1.274	1.381	1.370	1.298
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira								
<i>24 Paramedical services</i>	1.999	2.541	2.594	3.024	3.308	3.722	3.799	3.948
3 Sjúkrahúsaþjónusta								
<i>3 Hospital services</i>	48.701	50.477	53.973	59.977	67.581	75.519	78.810	77.747
31 Almenn sjúkrahúsaþjónusta								
<i>31 General hospital services</i>	36.263	36.682	38.868	42.917	48.415	54.460	56.591	55.995
32 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta								
<i>32 Specialized hospital services</i>	658	836	863	880	1.011	1.415	1.912	1.840
33 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir								
<i>33 Nursing and convalescent home services</i>	11.780	12.959	14.242	16.179	18.155	19.644	20.306	19.913
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta								
<i>4 Public health services</i>	432	491	602	574	756	720	763	854
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar								
<i>5 Health n.e.c.</i>	2.066	1.832	2.083	1.988	2.472	2.643	3.011	3.051
Hlutfall af vergri landsframleiðslu								
Percentage of gross domestic product								
Opinber heilbrigðisútgjöld, alls								
Total public health expenditure	8,48	8,04	7,68	7,48	7,50	7,53	7,91	7,51
1 Lækningavörur og hjálpartæki								
<i>1 Medical products, applicances and equip.</i>	0,88	0,85	0,74	0,72	0,70	0,78	0,91	0,81
11 Lyf								
<i>11 Pharmaceutical products</i>	0,71	0,69	0,59	0,57	0,54	0,63	0,72	0,62
12 Hjálpartæki								
<i>12 Other medical products</i>	0,17	0,16	0,15	0,15	0,16	0,16	0,19	0,19
2 Þjónusta við ferilsjúklinga								
<i>2 Outpatient services</i>	1,52	1,50	1,41	1,41	1,39	1,43	1,48	1,39
21 Almenn heilsugæsla								
<i>21 General medical services</i>	0,78	0,75	0,71	0,73	0,73	0,73	0,73	0,67
22 Sérfræðilæknar								
<i>22 Specialized medical services</i>	0,37	0,35	0,34	0,32	0,32	0,35	0,40	0,38
23 Tannlækningar								
<i>23 Dental services</i>	0,13	0,13	0,12	0,11	0,10	0,09	0,09	0,08
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira								
<i>24 Paramedical services</i>	0,24	0,27	0,25	0,26	0,25	0,25	0,25	0,26
3 Sjúkrahúsaþjónusta								
<i>3 Hospital services</i>	5,79	5,43	5,26	5,13	5,16	5,09	5,27	5,05

Tafla 8. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2003–2010 (frh.)
 Table 8. Private expenditure on health care 2003–2010 (cont.)

Í milljónum króna <i>Million ISK</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
31 Almenn sjúkrahúsaþjónusta <i>31 General hospital services</i>	4,31	3,95	3,79	3,67	3,70	3,67	3,78	3,64
32 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta <i>32 Specialized hospital services</i>	0,08	0,09	0,08	0,08	0,08	0,10	0,13	0,12
33 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir <i>33 Nursing and convalescent home services</i>	1,40	1,40	1,39	1,38	1,39	1,32	1,36	1,29
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>4 Public health services</i>	0,05	0,05	0,06	0,05	0,06	0,05	0,05	0,06
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>5 Health n.e.c.</i>	0,25	0,20	0,20	0,17	0,19	0,18	0,20	0,20
Heilbrigðisútgjöld staðvirt á mann								
<i>Per capita in thousand ISK at 2009 prices</i>								
Opinber heilbrigðisútgjöld alls								
Total public health expenditure	394,4	392,1	390,7	387,8	399,0	399,3	384,8	363,5
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>1 Medical products, applicances and equip.</i>	40,7	41,4	37,8	37,4	37,0	41,6	44,3	39,4
11 Lyf <i>11 Pharmaceutical products</i>	32,8	33,7	30,1	29,7	28,7	33,2	34,9	30,2
12 Hjálpartæki <i>12 Other medical products</i>	7,9	7,6	7,7	7,7	8,3	8,4	9,3	9,2
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>2 Outpatient services</i>	70,7	73,3	72,0	73,0	74,2	75,7	72,0	67,4
21 Almenn heilsugæsla <i>21 General medical services</i>	36,3	36,7	36,0	37,7	38,8	38,9	35,5	32,3
22 Sérfræðilæknar <i>22 Specialized medical services</i>	17,2	17,1	17,1	16,4	16,8	18,5	19,6	18,5
23 Tannlækningar <i>23 Dental services</i>	6,1	6,2	6,0	5,5	5,2	4,9	4,5	4,1
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira <i>24 Paramedical services</i>	11,0	13,3	12,9	13,4	13,4	13,3	12,4	12,4
3 Sjúkrahúsaþjónusta <i>3 Hospital services</i>	269,2	265,2	267,6	266,1	274,7	270,0	256,3	244,5
31 Almenn sjúkrahúsaþjónusta <i>31 General hospital services</i>	200,5	192,7	192,7	190,4	196,8	194,7	184,0	176,1
32 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta <i>32 Specialized hospital services</i>	3,6	4,4	4,3	3,9	4,1	5,1	6,2	5,8
33 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir <i>33 Nursing and convalescent home services</i>	65,1	68,1	70,6	71,8	73,8	70,2	66,0	62,6
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>4 Public health services</i>	2,4	2,6	3,0	2,5	3,1	2,6	2,5	2,7
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>5 Health n.e.c.</i>	11,4	9,6	10,3	8,8	10,0	9,4	9,8	9,6

Skýringar Notes: Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. Staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar. Þús. kr. á verðlagi 2010. *The households purchase of public health care is excluded. General government health expenditure deflated by price index of government final consumption.*

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tafla 9. Heilbrigðisútgjöld einkaaðila 2003–2010 (frh.)
 Table 9. Private health expenditure 2003–2010 (cont.)

Í milljónum króna <i>Million ISK</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Heilbrigðisútgjöld staðvirt á mann								
<i>Per capita at 2009 prices</i>								
Opinber heilbrigðisútgjöld alls								
Total private health expenditure	81,8	82,1	82,0	82,0	83,7	86,4	85,3	87,9
1 Lækningavörur og hjálpartæki								
<i>1 Medical products, applic. and equip.</i>	36,2	36,6	36,2	36,5	38,1	41,0	39,9	41,8
11 Lyf								
<i>11 Pharmaceutical products</i>	24,2	24,6	23,0	22,4	23,8	27,0	26,4	27,9
12 Hjálpartæki								
<i>12 Other medical products</i>	12,0	12,0	13,2	14,1	14,3	13,9	13,4	13,9
2 Þjónusta við ferilsjúklinga								
<i>2 Outpatient services</i>	43,2	43,1	43,4	43,1	43,1	43,0	43,0	43,7
21 Heilsugæsla og sérfræðiþjónusta								
<i>21 General and special medical services</i>	13,2	13,1	13,2	13,1	13,2	13,2	13,1	13,1
23 Tannlækningar								
<i>23 Dental services</i>	23,0	23,0	23,1	22,9	23,0	23,0	22,9	23,5
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira								
<i>24 Paramedical services</i>	7,0	7,0	7,1	7,0	7,0	6,9	7,0	7,0
3 Sjúkrahúsaþjónusta								
<i>3 Hospital services</i>	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar								
<i>5 Health n.e.c.</i>	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

Skýringar Notes: Útgjöld flokkuð samkvæmt COICOP-staðlinum. Heilbrigðisútgjöld staðvirt á mann: Staðvirt með verðvísitölu heilbrigðisútgjalda einkaneyslunnar. Þúsundir króna á verðlagi 2010. *Expenditure classified according to the COICOP classification. Private health expenditure deflated by price consumers health index. Thousand kronur at 2009 prices.*

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tafla 10. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera samkvæmt hagrænni flokkun 2003–2009

Table 10. General government total expenditure, classified by economic type, 2003–2009

Verðlag hvers árs í milljónum króna Current prices, in million ISK	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga, nettó <i>Social security funds' health expenditure, net</i>	22.936	24.991	26.076	29.010	31.596	37.254	46.137
Samneysla <i>Government final consumption</i>	22.718	24.752	25.821	28.802	31.370	37.022	41.016
Laun <i>Compensation of employees</i>	7.162	8.027	8.799	10.031	11.083	12.355	12.626
Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	15.759	16.969	17.305	19.040	20.786	25.426	29.325
Sala á þjónustu <i>Sales of services</i>	-204	-243	-283	-269	-500	-758	-935
Fjárframlög <i>Capital grants</i>	•	•	•	•	•	•	4.850
Fjármagnstilfærsla <i>Capital transfers</i>	188	188	188	188	195	220	233
Fjárfesting <i>Investments</i>	30	51	67	20	31	13	38
Heilbrigðisútgjöld sveitarfélaga, nettó <i>Local governments' health expenditure, net</i>	619	659	673	864	1.207	1.051	985
Samneysla <i>Government final consumption</i>	571	605	616	818	1.007	967	829
Laun <i>Compensation of employees</i>	356	399	434	521	591	581	445
Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	128	477	488	623	739	764	686
Sala á þjónustu <i>Sales of services</i>	87	-271	-306	-326	-323	-378	-301
Tekjutilfærslur <i>Current transfers</i>	25	32	36	35	62	51	38
Fjármagnstilfærsla <i>Capital transfers</i>	0	1	0	0	118	0	86
Fjárfesting <i>Investments</i>	23	20	21	10	20	33	32
Heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs, nettó <i>Central governments' health expenditure, net</i>	70.328	73.526	78.452	85.833	96.615	109.312	121.292
Samneysla <i>Government final consumption</i>	44.973	46.713	49.367	54.665	61.405	69.248	72.445
Laun <i>Compensation of employees</i>	31.342	32.436	34.555	38.931	43.080	47.297	46.833
Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	16.894	17.884	18.640	20.488	23.112	27.202	31.884
Sala á þjónustu <i>Sales of services</i>	-3.264	-3.607	-3.828	-4.754	-4.786	-5.251	-6.272
Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	11	20	47	60	0	0	32
Fjárframlög <i>Capital grants</i>	23.080	24.781	26.676	28.544	31.759	36.688	46.094
Tilfærsluútgjöld <i>Other expense</i>	728	846	765	837	635	1.047	1.180
Fjárfesting <i>Investments</i>	1.536	1.166	1.597	1.726	2.815	2.329	1.542

Tafla 10. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera samkvæmt hagrænni flokkun 2003–2009 (frh.)
 Table 10. General government total expenditure, classified by economic type, 2003–2009 (cont.)

Verðlag hvers árs í milljónum króna Current prices, in million ISK	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Opinber heilbrigðisútgjöld, nettó <i>General governments' health expenditure, net</i>	71.344	74.637	78.807	87.431	98.160	111.688	118.328
Samneysla <i>Government final consumption</i>	68.262	72.071	75.804	84.284	93.782	107.237	114.290
Laun <i>Compensation of employees</i>	38.859	40.862	43.788	49.483	54.754	60.233	59.903
Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	32.782	35.329	36.433	40.150	44.636	53.391	61.895
Sala á þjónustu <i>Sales of services</i>	-3.380	-4.121	-4.417	-5.349	-5.608	-6.387	-7.508
Tilfærsluútgjöld <i>Other expense</i>	1.493	1.329	1.318	1.390	1.511	2.076	2.427
Fjárfesting <i>Investments</i>	1.589	1.237	1.684	1.757	2.867	2.374	1.611
Hlutfall af landsframleiðslu alls¹ Per cent of GDP, net¹	8,48	8,04	7,68	7,48	7,50	7,53	7,91
Samneysla <i>Government final consumption</i>	8,11	7,76	7,38	7,21	7,17	7,23	7,64
Laun <i>Compensation of employees</i>	4,62	4,40	4,26	4,23	4,18	4,23	4,19
Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	3,90	3,80	3,55	3,44	3,41	3,48	4,03
Sala á þjónustu <i>Sales of services</i>	-0,40	-0,44	-0,43	-0,46	-0,67	-0,48	-0,57
Tilfærsluútgjöld <i>Other expense</i>	0,18	0,14	0,13	0,12	0,12	0,19	0,24
Fjárfesting <i>Investments</i>	0,19	0,13	0,16	0,15	0,22	0,11	0,04

¹ Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. *The households' purchase of public health care is excluded.*

Tafla 11. Launaþróun í heilbrigðiskerfinu 2003–2009Table 11. *Development of total compensation of employees 2003–2009*

Í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Heildarlaun							
<i>Total compensation of employees</i>	38.859	40.862	43.788	49.483	54.754	60.233	59.903
Hjúkrunarfærðingar <i>Nurses</i>	14.469	13.807	14.530	16.520	18.639	20.109	20.392
Læknar <i>Medical Doctors</i>	11.988	14.242	15.456	17.054	18.951	20.759	20.733
Sjúkraliðar <i>Practical Nurses</i>	5.021	5.639	5.907	6.750	6.950	8.217	7.603
Aðrar stéttir í heilbrigðisgeiranum <i>Other associations in health care</i>	7.382	7.174	7.895	9.159	10.214	11.149	11.175

Skýringar Notes: Taflan sýnir fjölda heilbrigðisstarfsmanna óháð vinnuframlagi, þ.e. hvort viðkomandi vinnur fullt starf eða hlutastarf. *The table shows the number of health personnel regardless of whether they work full time or part time.*

Tafla 12. Fjöldi heilbrigðisstarfsmanna eftir starfsgrein 2003–2009Table 12. *Health personnel 2003–2009*

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Heildarfjöldi							
<i>Total health-personnel</i>	6.051	6.577	7.225	7.343	7.899	8.557	8.424
Hjúkrunarfærðingar <i>Nurses</i>	2.474	2.525	2.546	2.567	2.729	2.729	2.686
Læknar <i>Medical Doctors</i>	1.047	1.056	1.104	1.120	1.157	1.188	1.190
Sjúkraliðar <i>Practical Nurses</i>	1.474	1.474	1.600	1.600	1.632	1.997	2.185
Aðrar stéttir í heilbrigðisgeiranum <i>Other associations in health care</i>	1.056	1.522	1.975	2.056	2.381	2.643	2.363

Tafla 13. Notkun og söluverðmæti lyfja 2007–2010

Table 13. Use and sales value of pharmaceuticals 2007–2010

	2007	2008	2009	2010
Söluverðmæti lyfja í milljónum króna				
Sales value in million ISK				
Meltingarfæralyf				
<i>Alimentary tract and metabolism</i>	1.884,6	2.283,6	2.125,6	2.071,3
Blóðlyf				
<i>Blood and bloodforming organs</i>	893,7	1.148,8	1.422,6	1.316,0
Hjarta-og æðalyf				
<i>Cardiovascular system</i>	2.137,9	2.479,1	2.246,5	1.906,8
Húðlyf				
<i>Dermatologicals</i>	429,1	484,3	526,5	539,8
Þvagfæralyf, kvensjúkd.lyf og kynhormónar				
<i>Genito-urin. system and sex horm.</i>	1.028,2	1.289,2	1.506,1	1.497,1
Hormónalyf, önnur en kynhormón				
<i>Systemic horm. prep. excl. sex horm.</i>	294,9	406,4	563,4	585,4
Sýkingalyf				
<i>General antiinfectives, systemic</i>	1.480,9	1.778,7	2.211,7	2.185,2
Krabbameinslyf				
<i>Antineoplastic and immunomodulating agents</i>	1.956,7	2.948,9	4.227,4	4.353,2
Vöðva- og beinalyf				
<i>Musculo-skeletal system</i>	849,8	1.063,6	1.333,2	1.220,1
Tauga- og geðlyf				
<i>Central nervous system</i>	4.969,0	5.955,2	7.139,2	6.783,8
Sniklalyf				
<i>Antiparasitica</i>	57,5	49,4	49,7	51,3
Öndunarfæralyf				
<i>Respiratory system</i>	1.404,2	1.636,1	1.933,3	1.762,5
Augn- og eyrnalyf				
<i>Sensory organs</i>	333,3	450,0	571,5	468,2
Ýmis lyf				
<i>Miscellaneous</i>	176,7	214,8	244,8	270,8
Seldir DDD-skammtar (neysla, þús. skammtar)				
DDD per 1000 inhabitants a day				
Meltingarfæralyf				
<i>Alimentary tract and metabolism</i>	14.675,1	14.081,8	15.831,3	16.926,1
Blóðlyf				
<i>Blood and bloodforming organs</i>	10.403,2	12.054,8	12.025,6	12.324,1
Hjarta-og æðalyf				
<i>Cardiovascular system</i>	43.463,8	46.678,7	43.111,6	41.801,4
Húðlyf				
<i>Dermatologicals</i>	9.818,4	9.840,4	9.069,5	8.564,0
Þvagfæralyf, kvensjúkd.lyf og kynhormónar				
<i>Genito-urin. system and sex horm.</i>	15.258,7	14.968,8	14.260,8	14.710,1
Hormónalyf, önnur en kynhormón				
<i>Systemic horm. prep. excl. sex horm.</i>	3.728,8	3.847,9	3.680,1	4.063,2
Sýkingalyf				
<i>General antiinfectives, systemic</i>	2.790,9	2.823,3	2.689,3	2.705,1
Krabbameinslyf				
<i>Antineoplastic and immunomodulating agents</i>	1.273,1	1.351,2	1.347,4	1.422,9
Vöðva- og beinalyf				
<i>Musculo-skeletal system</i>	8.746,2	9.404,7	9.746,6	10.222,9
Tauga- og geðlyf				
<i>Central nervous system</i>	35.384,5	36.578,6	37.202,7	38.398,6

Tafla 13. Notkun og söluverðmæti lyfja 2007–2010 (frh.)
 Table 13. Use and sales value of pharmaceuticals 2007–2010 (cont.)

	2007	2008	2009	2010
Sníklalyf				
<i>Antiparasitica</i>	140,2	140,2	136,9	125,9
Öndunarfæralyf				
<i>Respiratory system</i>	12.850,4	12.793,0	12.716,8	13.352,1
Augn- og eyrnalyf				
<i>Sensory organs</i>	1.196,4	1.243,7	1.226,7	1.218,6
Ýmis lyf				
<i>Miscellaneous</i>	14,5	15,1	11,6	9,6

Heimild Source: Lyfjastofnun. Icelandic Medicines Agency.

Tafla 14. Lyfjaútgjöld eftir greiðendum 2007–2010
 Table 14. Expenditure on pharmaceuticals by payers 2007–2010

	2007	2008	2009	2010
Í milljónum króna Million ISK				
Heildarlyfjakostnaður alls				
<i>Total Pharmaceutical Expenditure</i>	11.773	15.069	18.067	16.145
Hið opinbera (Almannatryggingar)				
<i>General Government (Social Security Funds)</i>	7.055	9.287	10.743	9.594
Heilbrigðisstofnanir ¹				
<i>Health Care Institutes¹</i>	4.718	5.782	7.323	6.551
Einkaaðilar				
<i>Private Sector</i>	6.123	7.119	8.035	8.866
Innbyrðis hlutdeild				
Percentage breakdown				
Heildarlyfjakostnaður alls				
<i>Total Pharmaceutical Expenditure</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
Hið opinbera (Almannatryggingar)				
<i>General Government (Social Security Funds)</i>	59,9	61,6	59,5	59,4
Heilbrigðisstofnanir ¹				
<i>Health Care Institutes¹</i>	40,1	38,4	40,5	40,6
Einkaaðilar				
<i>Private Sector</i>	52,0	47,2	44,5	54,9

Heimild Source: Lyfjastofnun. Icelandic Medicines Agency.

Tafla 16. Heildarútgjöld til heilbrigðismála eftir tegund þjónustu 2003–2009

Table 16. Health expenditure by function of care 2003–2009

Verðlag hvers árs <i>Current prices</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Milljónir króna <i>Million ISK</i>							
Heilbrigðisútgjöld alls <i>Total health expenditure</i>	87.361	91.907	96.857	106.683	118.962	135.221	144.335
HC.1 Þjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.1 Services of curative care</i>	46.662	48.695	51.020	56.108	64.242	72.030	75.941
HC.11 Þjónusta við innlagða í lækningaskyni							
<i>HC.11 In-patient curative care</i>	23.798	23.837	24.654	24.367	27.963	33.054	35.016
HC.12 Þjónusta á dagdeildum í lækningaskyni							
<i>HC.12 Day cases of curative care</i>	3.636	3.666	3.779	6.255	7.440	7.332	6.831
HC.13 Ferliþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.13 Out-patient curative care</i>	18.501	20.412	21.758	24.502	27.570	30.272	32.452
HC.131 Grunnþjónusta og greining lækna							
<i>HC.131 Basic medical and diagnostic services</i>	8.774	9.522	9.879	11.411	13.095	14.129	15.169
HC.132 Tannlækningar á stofum							
<i>HC.132 Out-patient dental care</i>	5.440	5.783	6.193	6.593	7.202	7.973	8.448
HC.133 Öll önnur sérhæfð lækniþjónusta							
<i>HC.133 All other specialised health care</i>	3.584	3.975	4.350	4.900	5.544	6.643	7.504
HC.139 Öll önnur ferliþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.139 All other out-patient curative care</i>	703	1.132	1.336	1.596	1.729	1.527	1.330
HC.14 Heimaþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.14 Services of curative home care</i>	727	780	829	984	1.270	1.371	1.642
HC.2 Endurhæfing							
<i>HC.2 Services of rehabilitative care</i>	4.538	4.701	5.114	6.055	6.415	7.610	8.454
HC.21 Endurhæfing innlagðra							
<i>HC.21 In-patient rehabilitative care</i>	1.834	1.493	1.936	2.373	2.230	2.930	3.512
HC.22 Endurhæfing á dagdeildum							
<i>HC.22 Day cases of rehabilitative care</i>	378	686	594	844	1.024	1.043	468
HC.23 Endurhæfing í ferliþjónustu							
<i>HC.23 Out-patient rehabilitative care</i>	2.327	2.522	2.584	2.838	3.160	3.636	4.474
HC.24 Endurhæfing í heimaþjónustu							
<i>HC.24 Services of rehabilitative home care</i>	0	0	0	0	0	0	0
HC.3 Langtímahjúkrun							
<i>HC.3 Services of long-term nursing care</i>	15.933	17.443	19.277	21.556	22.937	25.476	25.930
HC.31 Langtímahjúkrun innlagðra							
<i>HC.31 In-patient long-term nursing care</i>	15.250	16.812	18.486	20.830	22.183	24.957	25.542
HC.32 Langtímahjúkrun á dagdeildum							
<i>HC.32 Day cases of long-term nursing care</i>	682	631	791	727	754	519	387
HC.33 Langtímahjúkrun í heimaþjónustu							
<i>HC.33 Long-term nursing care; home care</i>	0	0	0	0	0	0	0
HC.4 Stoðþjónusta							
<i>HC.4 Ancillary services to health care</i>	1.997	2.104	2.130	2.223	2.597	3.070	3.347
HC.41 Klínískar rannsóknastofur							
<i>HC.41 Clinical laboratory</i>	690	713	690	679	787	1.038	1.176
HC.42 Myndgreining							
<i>HC.42 Diagnostic imaging</i>	540	594	626	678	772	867	903
HC.43 Sjúkraflutningar							
<i>HC.43 Patient transport and emergency rescue</i>	767	798	814	866	1.038	1.165	1.268
HC.49 Öll önnur stoðþjónusta							
<i>HC.49 All other miscellaneous ancillary services</i>	0	0	0	0	0	0	0

Tafla 16. Heildarútgjöld til heilbrigðismála eftir tegund þjónustu 2003–2009 (frh.)
 Table 16. Health expenditure by function of care 2003–2009 (cont.)

Verðlag hvers árs <i>Current prices</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HC.5 Lækninga- og hjúkrunarv. og hjálpart. til ferlisjúkl.							
HC.5 Medical goods dispensed to out-patients	15.058	15.915	15.883	17.276	18.519	22.468	25.791
HC.51 Lyf og aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur							
<i>HC.51 Pharmaceuticals and other medical non-durables</i>	13.315	14.145	13.979	15.168	16.066	19.705	22.610
HC.511 Lyfseðilskyld lyf							
<i>HC.511 Prescribed medicines</i>	8.268	8.062	7.707	8.387	8.838	11.430	13.114
HC.512 Lyf án lyfseðils							
<i>HC.512 Over-the counter medicines</i>	2.962	3.898	3.739	3.897	4.128	4.976	5.664
HC.513 Aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur							
<i>HC.513 Other medical non-durables</i>	2.085	2.184	2.533	2.884	3.100	3.298	3.831
HC.52 Hjálpartæki og aðrar varanlegar lækningavörur							
<i>HC.52 Therapeutic appliances and other medical durables</i>	1.744	1.771	1.904	2.108	2.453	2.763	3.181
HC.521 Gleraugu og önnur sjóntæki							
<i>HC.521 Glasses and other vision products</i>	410	417	484	523	603	676	702
HC.522 Stoðtæki og önnur hjálpartæki vegna bæklunar							
<i>HC.522 Orthopaedic appliances and other prosthetics</i>	301	290	297	322	324	371	447
HC.523 Heyrnartæki							
<i>HC.523 Hearing aids</i>	20	20	21	26	64	42	135
HC.524 Tæknibúnaður þ.m.t. hjólastólar							
<i>HC.524 Medical-technical devices, including wheelchairs</i>	703	682	758	813	964	1.104	1.111
HC.529 Allar aðrar varanlegar lækninga- og hjúkrunarvörur							
<i>HC.529 All other miscellaneous medical durables</i>	311	361	343	424	498	570	786
HC.6 Forvarnir og þjónusta á sviði lýðheilsu							
HC.6 Prevention and public health services	1.234	1.347	1.490	1.616	1.925	2.099	2.092
HC.7 Stjórnarsýsla á sviði heilbrigðis- og tryggingamála							
HC.7 Health administration and health insurance	1.939	1.701	1.942	1.849	2.327	2.469	2.781
Innbyrðis hlutfall							
Percentage breakdown							
Heilbrigðisútgjöld, alls							
Total health expenditure	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
HC.1 Þjónusta í lækningaskyni							
HC.1 Services of curative care	53,40	53,00	52,70	52,59	54,00	53,27	52,61
HC.11 Þjónusta við innlagða í lækningaskyni							
<i>HC.11 In-patient curative care</i>	27,20	25,90	25,50	22,84	23,51	24,44	24,26
HC.12 Þjónusta á dagdeildum í lækningaskyni							
<i>HC.12 Day cases of curative care</i>	4,20	4,00	3,90	5,86	6,25	5,42	4,73
HC.13 Ferliþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.13 Out-patient curative care</i>	21,20	22,20	22,50	22,97	23,18	22,39	22,48
HC.131 Grunnþjónusta og greining lækna							
<i>HC.131 Basic medical and diagnostic services</i>	10,00	10,40	10,20	10,70	11,01	10,45	10,51
HC.132 Tannlækningar á stofum							
<i>HC.132 Out-patient dental care</i>	6,20	6,30	6,40	6,18	6,05	5,90	5,85
HC.133 Öll önnur sérhæfð lækniþjónusta							
<i>HC.133 All other specialised health care</i>	4,10	4,30	4,50	4,59	4,66	4,91	5,20
HC.139 Öll önnur ferliþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.139 All other out-patient curative care</i>	0,80	1,20	1,40	1,50	1,45	1,13	0,92
HC.14 Heimaþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.14 Services of curative home care</i>	0,80	0,80	0,90	0,92	1,07	1,01	1,14
HC.2 Endurhæfing							
HC.2 Services of rehabilitative care	5,20	5,10	5,30	5,68	5,39	5,63	5,86
HC.21 Endurhæfing innlagðra							
<i>HC.21 In-patient rehabilitative care</i>	2,10	1,60	2,00	2,22	1,87	2,17	2,43

Tafla 16. Heildarútgjöld til heilbrigðismála eftir tegund þjónustu 2003–2009 (frh.)

Table 16. Health expenditure by function of care 2003–2009 (cont.)

Verðlag hvers árs <i>Current prices</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HC.22 Endurhæfing á dagdeildum <i>HC.22 Day cases of rehabilitative care</i>	0,40	0,70	0,60	0,79	0,86	0,77	0,32
HC.23 Endurhæfing í ferliþjónustu <i>HC.23 Out-patient rehabilitative care</i>	2,70	2,70	2,70	2,66	2,66	2,69	3,10
HC.24 Endurhæfing í heimaþjónustu <i>HC.24 Services of rehabilitative home care</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HC.3 Langtímahjúkrun <i>HC.3 Services of long-term nursing care</i>	18,20	19,00	19,90	20,21	19,28	18,84	17,96
HC.31 Langtímahjúkrun innlagðra <i>HC.31 In-patient long-term nursing care</i>	17,50	18,30	19,10	19,52	18,65	18,46	17,70
HC.32 Langtímahjúkrun á dagdeildum <i>HC.32 Day cases of long-term nursing care</i>	0,80	0,70	0,80	0,68	0,63	0,38	0,27
HC.33 Langtímahjúkrun í heimaþjónustu <i>HC.33 Long-term nursing care; home care</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HC.4 Stoðþjónusta <i>HC.4 Ancillary services to health care</i>	2,30	2,30	2,20	2,08	2,18	2,27	2,32
HC.41 Klínískar rannsóknastofur <i>HC.41 Clinical laboratory</i>	0,80	0,80	0,70	0,64	0,66	0,77	0,82
HC.42 Myndgreining <i>HC.42 Diagnostic imaging</i>	0,60	0,60	0,60	0,64	0,65	0,64	0,63
HC.43 Sjúkraflutningar <i>HC.43 Patient transport and emergency rescue</i>	0,90	0,90	0,80	0,81	0,87	0,86	0,88
HC.49 Öll önnur stoðþjónusta <i>HC.49 All other miscellaneous ancillary services</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HC.5 Lækninga- og hjúkrunarv. og hjálpart. til ferlisjúkl. <i>HC.5 Medical goods dispensed to out-patients</i>	17,20	17,30	16,40	16,19	15,57	16,62	17,87
HC.51 Lyf og aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur <i>HC.51 Pharmaceuticals and other medical non-durables</i>	15,20	15,40	14,40	14,22	13,51	14,57	15,66
HC.511 Lyfseðilskyld lyf <i>HC.511 Prescribed medicines</i>	9,50	8,80	8,00	7,86	7,43	8,45	9,09
HC.512 Lyf án lyfseðils <i>HC.512 Over-the counter medicines</i>	3,40	4,20	3,90	3,65	3,47	3,68	3,92
HC.513 Aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur <i>HC.513 Other medical non-durables</i>	2,40	2,40	2,60	2,70	2,61	2,44	2,65
HC.52 Hjálpartæki og aðrar varanlegar lækningavörur <i>HC.52 Therapeutic appliances and other medical durables</i>	2,00	1,90	2,00	1,98	2,06	2,04	2,20
HC.521 Gleraugu og önnur sjóntæki <i>HC.521 Glasses and other vision products</i>	0,50	0,50	0,50	0,49	0,51	0,50	0,49
HC.522 Stoðtæki og önnur hjálpartæki vegna bæklunar <i>HC.522 Orthopaedic appliances and other prosthetics</i>	0,30	0,30	0,30	0,30	0,27	0,27	0,31
HC.523 Heyrnartæki <i>HC.523 Hearing aids</i>	0,00	0,00	0,00	0,02	0,05	0,03	0,09
HC.524 Tæknibúnaður þ.m.t. hjólastólar <i>HC.524 Medical-technical devices, including wheelchairs</i>	0,80	0,70	0,80	0,76	0,81	0,82	0,77
HC.529 Allar aðrar varanlegar lækninga- og hjúkrunarvörur <i>HC.529 All other miscellaneous medical durables</i>	0,40	0,40	0,40	0,40	0,42	0,42	0,54
HC.6 Forvarnir og þjónusta á sviði lýðheilsu <i>HC.6 Prevention and public health services</i>	1,40	1,50	1,50	1,52	1,62	1,55	1,45
HC.7 Stjórnábyrging á sviði heilbrigðis- og tryggingamála <i>HC.7 Health administration and health insurance</i>	2,20	1,90	2,00	1,73	1,96	1,83	1,93

Tafla 17. Heildarútgjöld til heilbrigðisþjónustu eftir umgjörð hennar 2003–2009

Table 17. Health expenditure by mode of production 2003–2009

Verðlag hvers árs <i>Current prices</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Milljónir króna <i>Million ISK</i>							
Heilbrigðisútgjöld alls <i>Total health expenditure</i>	87.361	91.907	96.856	106.683	118.962	135.221	144.335
Þjónusta við innlagða <i>In-patient care</i>	40.882	42.142	45.076	47.570	52.376	60.941	64.071
HC.11 Þjónusta við innlagða í lækningaskyni							
<i>HC.11 In-patient curative care</i>	23.798	23.837	24.654	24.367	27.963	33.054	35.016
HC.21 Endurhæfing innlagðra							
<i>HC.21 In-patient rehabilitative care</i>	1.834	1.493	1.936	2.373	2.230	2.930	3.512
HC.31 Langtímahjúkrun innlagðra							
<i>HC.31 In-patient long-term nursing care</i>	15.250	16.812	18.486	20.830	22.183	24.957	25.542
Þjónusta á dagdeildum <i>Services of day-care</i>	4.696	4.984	5.164	7.826	9.218	8.894	7.686
HC.12 Þjónusta á dagdeildum í lækningaskyni							
<i>HC.12 Day cases of curative care</i>	3.636	3.666	3.779	6.255	7.440	7.332	6.831
HC.22 Endurhæfing á dagdeildum							
<i>HC.22 Day cases of rehabilitative care</i>	378	686	594	844	1.024	1.043	468
HC.32 Langtímahjúkrun á dagdeildum							
<i>HC.32 Day cases of long-term nursing care</i>	682	631	791	727	754	519	387
Ferliþjónusta <i>Out-patient care</i>	20.828	22.934	24.342	27.340	30.730	33.908	36.926
HC.13 Ferliþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.13 Out-patient curative care</i>	18.501	20.412	21.758	24.502	27.570	30.272	32.452
HC.131 Grunnþjónusta og greining lækna							
<i>HC.131 Basic medical and diagnostic services</i>	8.774	9.522	9.879	11.411	13.095	14.129	15.169
HC.132 Tannlækningar á stofum							
<i>HC.132 Out-patient dental care</i>	5.440	5.783	6.193	6.593	7.202	7.973	8.448
HC.133 Öll önnur sérhæfð lækniþjónusta							
<i>HC.133 All other specialised health care</i>	3.584	3.975	4.350	4.900	5.544	6.643	7.504
HC.139 Öll önnur ferliþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.139 All other out-patient curative care</i>	703	1.132	1.336	1.596	1.729	1.527	1.330
HC.23 Endurhæfing í ferliþjónustu							
<i>HC.23 Out-patient rehabilitative care</i>	2.327	2.522	2.584	2.838	3.160	3.636	4.474
Heimaþjónusta <i>Home care</i>	727	780	829	984	1.270	1.371	1.642
HC.14 Heimaþjónusta í lækningaskyni							
<i>HC.14 Services of curative home care</i>	727	780	829	984	1.270	1.371	1.642
HC.24 Endurhæfing í heimaþjónustu							
<i>HC.24 Services of rehabilitative home care</i>	0	0	0	0	0	0	0
HC.33 Langtímahjúkrun í heimaþjónustu							
<i>HC.33 Long-term nursing care; home care</i>	0	0	0	0	0	0	0
HC.4 Stoðþjónusta							
<i>HC.4 Ancillary services to health care</i>	1.997	2.104	2.130	2.223	2.597	3.070	3.347
HC.41 Klínískar rannsóknastofur							
<i>HC.41 Clinical laboratory</i>	690	713	690	679	787	1.038	1.176
HC.42 Myndgreining							
<i>HC.42 Diagnostic imaging</i>	540	594	626	678	772	867	903
HC.43 Sjúkraflutningar							
<i>HC.43 Patient transport and emergency rescue</i>	767	798	814	866	1.038	1.165	1.268
HC.49 Öll önnur stoðþjónusta							
<i>HC.49 All other miscellaneous ancillary services</i>	0	0	0	0	0	0	0
HC.5 Lækninga- og hjúkrunarv. og hjálpart. til ferlisj.							
<i>HC.5 Medical goods dispensed to out-patients</i>	15.058	15.915	15.883	17.276	18.519	22.468	25.791
HC.51 Lyf og aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur							
<i>HC.51 Pharmaceuticals and other medical non-durables</i>	13.315	14.145	13.979	15.168	16.066	19.705	22.610
HC.52 Hjálpartæki og aðrar varanlegar lækningavörur							
<i>HC.52 Therapeutic appliances and other medical durables</i>	1.744	1.771	1.904	2.108	2.453	2.763	3.181

Tafla 17. Heildarútgjöld til heilbrigðisþjónustu eftir umgjörð hennar 2003–2009 (frh.)
 Table 17. Health expenditure by mode of production 2003–2009 (cont.)

Verðlag hvers árs <i>Current prices</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HC.5 Lækninga- og hjúkrunarv. og hjálpart. til ferlisj.							
<i>HC.5 Medical goods dispensed to out-patients</i>	17,20	17,30	16,40	16,20	15,57	16,62	17,87
HC.51 Lyf og aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur							
<i>HC.51 Pharmaceuticals and other medical non-durables</i>	15,20	15,40	14,40	14,20	13,51	14,57	15,66
HC.52 Hjálpartæki og aðrar varanlegar lækningavörur							
<i>HC.52 Therapeutic appliances and other medical durables</i>	2,00	1,90	2,00	2,00	2,06	2,04	2,20
HC.6 Forvarnir og þjónusta á sviði lýðheilsu							
<i>HC.6 Prevention and public health services</i>	1,40	1,50	1,50	1,50	1,62	1,55	1,45
HC.7 Stjórnsýsla á sviði heilbrigðis- og tryggingamála							
<i>HC.7 Health administration and health insurance</i>	2,20	1,90	2,00	1,70	1,96	1,83	1,93

Tafla 18. Heildarútgjöld til heilbrigðismála eftir veitendum þjónustunnar 2003–2009

Table 18. Health expenditure by providers 2003–2009

Verðlag hvers árs <i>Current prices</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Milljónir króna <i>Million ISK</i>							
Heilbrigðisútgjöld alls <i>Total health expenditure</i>	87.361	91.279	96.269	106.104	118.286	135.221	144.335
HP.1 Sjúkrahús							
HP.1 Hospitals	36.866	37.273	39.464	43.429	48.589	54.708	57.177
HP.11 Almenn sjúkrahús							
<i>HP.11 General hospitals</i>	36.293	36.556	38.718	42.671	47.710	54.510	56.821
HP.12 Geð-, áfengis- og vímuefnasjúkrahús							
<i>HP.12 Mental health and substance abuse hospitals</i>	0	0	0	0	0	0	0
HP.13 Önnur sérhæfð sjúkrahús							
<i>HP.13 Speciality hospitals</i>	573	717	746	758	879	198	356
HP.2 Hjúkrunar- og dvalarstofnanir							
HP.2 Nursing and residential care facilities	8.893	9.930	10.972	12.660	13.892	15.421	15.669
HP.3 Veitendur ferliþjónustu							
HP.3 Providers of ambulatory health care	22.860	25.112	26.517	29.273	33.035	36.994	39.228
HP.31 Læknastofur (sjálfstætt starfandi lækna)							
<i>HP.31 Offices of physicians</i>	3.328	4.103	4.563	4.846	5.285	6.418	6.323
HP.32 Tannlæknastofur							
<i>HP.32 Offices of dentists</i>	5.440	5.783	6.193	6.593	7.202	7.973	8.448
HP.33-39 Allir aðrir veitendur ferliþjónustu							
<i>HP.33-39 Other out-patient care centers</i>	14.092	15.226	15.761	17.834	20.548	22.604	24.457
HP.4 Smásalar og aðrir sem útvega lækninga- og hjúkrunarv.							
HP.4 Retail sale and other providers of medical goods	15.059	15.915	15.883	17.276	18.519	22.468	25.791
HP.5 Lýðheilsu- og forvarnarverkefni							
HP.5 Provision and administration of public health programmes	1.234	1.347	1.490	1.616	1.925	2.099	2.092
HP.6 Stjórnsýsla heilbrigðis- og tryggingamála							
HP.6 General health administration and insurance	1.939	1.701	1.942	1.849	2.327	2.469	2.781
HP.61 Stjórnsýsla heilbrigðis- og tryggingamála							
<i>HP.61 Government administration of health</i>	1.537	1.279	1.485	1.415	1.783	2.007	2.224
HP.62 Opinberir tryggingasjóðir							
<i>HP.62 Social security funds</i>	403	423	457	434	544	463	556
HP.63-69 Aðrir stjórnsýsluaðilar							
<i>HP.62 Other insurance and administration</i>	0	0	0	0	0	0	0
HP.7 Aðrir sem veita heilbrigðisþjónustu							
HP.7 All other industries (rest of the economy)	0	0	0	0	0	0	0
HP.71 Aðilar sem sinna heilbrigðisþjónustu á vinnustöðum							
<i>HP.71 Establishments as providers of occup. health care services</i>	0	0	0	0	0	0	0
HP.72 Heimili sem veita heimaþjónustu							
<i>HP.72 Private households as providers of home care</i>	0	0	0	0	0	0	0
HP.79 Allir aðrir aðilar							
<i>HP.79 All other industries as secondary producers of health care</i>	0	0	0	0	0	0	0
HP.9 Aðrir							
HP.9 Rest of the world	509	629	589	580	676	1.061	1.599

Tafla 18. Heildarútgjöld til heilbrigðismála eftir veitendum þjónustunnar 2003–2009 (frh.)
 Table 18. Health expenditure by providers 2003–2009 (cont.)

Verðlag hvers árs <i>Current prices</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Innbyrðis hlutdeild <i>Percentage breakdown</i>							
Heilbrigðisútgjöld alls <i>Total health expenditure</i>	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
HP.1 Sjúkrahús							
HP.1 Hospitals	42,20	40,83	40,99	40,93	41,08	40,46	39,61
HP.11 Almenn sjúkrahús							
<i>HP.11 General hospitals</i>	41,54	40,05	40,22	40,22	40,33	40,31	39,37
HP.12 Geð-, áfengis- og vímuefnasjúkrahús							
<i>HP.12 Mental health and substance abuse hospitals</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HP.13 Önnur sérhæfð sjúkrahús							
<i>HP.13 Speciality hospitals</i>	0,66	0,79	0,77	0,71	0,74	0,15	0,25
HP.2 Hjúkrunar- og dvalarstofnanir							
HP.2 Nursing and residential care facilities	10,18	10,88	11,40	11,93	11,74	11,40	10,86
HP.3 Veitendur ferliþjónustu							
HP.3 Providers of ambulatory health care	26,17	27,51	27,54	27,59	27,93	27,36	27,18
HP.31 Læknastofur (sjálfstætt starfandi lækna)							
<i>HP.31 Offices of physicians</i>	3,81	4,49	4,74	4,57	4,47	4,75	4,38
HP.32 Tannlæknastofur							
<i>HP.32 Offices of dentists</i>	6,23	6,34	6,43	6,21	6,09	5,90	5,85
HP.33-39 Allir aðrir veitendur ferliþjónustu							
<i>HP.33-39 Other out-patient care centers</i>	16,13	16,68	16,37	16,81	17,37	16,72	16,94
HP.4 Smásalar, og aðrir sem útvega lækninga- og hjúkrunarv.							
HP.4 Retail sale and other providers of medical goods	17,24	17,44	16,50	16,28	15,66	16,62	17,87
HP.5 Lýðheilsu- og forvarnarverkefni							
HP.5 Provision and administration of public health programmes	1,41	1,48	1,55	1,52	1,63	1,55	1,45
HP.6 Stjórnsýsla heilbrigðis- og tryggingamála							
HP.6 General health administration and insurance	2,22	1,86	2,02	1,74	1,97	1,83	1,93
HP.61 Stjórnsýsla heilbrigðis- og tryggingamála							
<i>HP.61 Government administration of health</i>	1,76	1,40	1,54	1,33	1,51	1,48	1,54
HP.62 Opinberir tryggingasjóðir							
<i>HP.62 Social security funds</i>	0,46	0,46	0,47	0,41	0,46	0,34	0,39
HP.63-69 Aðrir stjórnsýsluaðilar							
<i>HP.62 Other insurance and administration</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HP.7 Aðrir sem veita heilbrigðisþjónustu							
HP.7 All other industries (rest of the economy)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HP.71 Aðilar sem sinna heilbrigðisþjónustu á vinnustöðum							
<i>HP.71 Establishments as providers of occup. health care services</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HP.72 Heimili sem veita heimaþjónustu							
<i>HP.72 Private households as providers of home care</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HP.79 Allir aðrir aðilar							
<i>HP.79 All other industries as secondary producers of health care</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HP.9 Aðrir							
HP.9 Rest of the world	0,58	0,69	0,61	0,55	0,57	0,78	1,11

Tafla 19. Heilbrigðisútgjöld OECD-ríkja sem hlutfall af landsframleiðslu 2000–2008

Table 19. Health expenditure in OECD countries as percent of GDP 2000–2008

	Heilbrigðisútgjöld hins opinbera <i>Public expenditure on health</i>			Heildarútgjöld til heilbrigðismála <i>Total health expenditure</i>		
	2000	2005	2008	2000	2005	2008
Austurríki <i>Austria</i>	7,6	7,9	8,1	9,9	10,4	10,5
Ástralía <i>Australia</i>	5,3	5,6	...	8,0	8,4	...
Bandaríkin <i>United States</i>	5,8	6,8	7,4	13,4	15,4	16,0
Belgía <i>Belgium</i>	...	7,4	7,4	9,0	9,8	10,2
Bretland <i>United Kingdom</i>	5,6	6,8	7,2	7,0	8,3	8,7
Chile <i>Chile</i>	3,4	3,5	4,1	6,6	6,1	6,9
Danmörk <i>Denmark</i>	6,8	8,0	..	8,3	9,5	..
Eistland <i>Estonia</i>	4,1	3,8	4,7	5,3	5,0	6,1
Finnland <i>Finland</i>	5,1	6,2	6,2	7,2	8,4	8,4
Frakkland <i>France</i>	8,0	8,8	8,7	10,1	11,1	11,2
Grikkland - <i>Greece</i>	4,7	5,7	...	7,9	9,5	...
Holland - <i>Netherlands</i>	5,0	8,0	9,8	9,9
Írland <i>Ireland</i>	4,6	5,7	6,7	6,1	7,5	8,7
Ísland <i>Iceland</i>	7,7	7,7	7,6	9,5	9,4	9,1
Ísrael <i>Israel</i>	4,7	4,6	4,4	7,5	7,8	7,8
Ítalía <i>Italy</i>	5,9	6,8	7,0	8,1	8,9	9,1
Japan <i>Japan</i>	6,3	6,8	...	7,7	8,2	...
Kanada <i>Canada</i>	6,2	7,0	7,3	8,8	9,9	10,4
Kórea <i>Korea</i>	2,2	3,0	3,6	4,8	5,7	6,5
Lúxemborg <i>Luxembourg</i>	5,2	6,9	...	5,8	7,7	...
Mexíkó <i>Mexico</i>	2,4	2,7	2,8	5,1	5,9	5,9
Noregur <i>Norway</i>	6,9	7,6	7,2	8,4	9,1	8,5
Nýja Sjáland <i>New Zealand</i>	6,0	6,9	7,9	7,7	8,9	9,8
Portúgal <i>Portugal</i>	6,4	7,3	...	8,8	10,2	...
Pólland <i>Poland</i>	3,9	4,3	5,1	5,5	6,2	7,0
Slóvakía <i>Slovak Republic</i>	4,9	5,2	5,4	5,5	7,0	7,8
Slóvenía <i>Slovenia</i>	6,1	6,0	6,0	8,3	8,4	8,3
Spánn <i>Spain</i>	5,2	5,9	6,5	7,2	8,3	9,0
Sviss <i>Switzerland</i>	5,7	6,7	6,3	10,2	11,2	10,7
Svíþjóð <i>Sweden</i>	7,0	7,5	7,7	8,2	9,2	9,4
Tékkland <i>Czech Republic</i>	5,9	6,3	5,9	6,5	7,2	7,1
Tyrkland <i>Turkey</i>	3,1	3,7	...	4,9	5,4	...
Ungverjaland <i>Hungary</i>	4,9	6,0	5,2	7,0	8,3	7,3
Þýskaland <i>Germany</i>	8,2	8,2	8,1	10,3	10,7	10,5

Heimild Source: OECD Health Data 2010.

Hagtiðindi **Þjóðhagsreikningar**
Statistical Series **National accounts**

96. árg. • 24. tbl.

2011:6

ISSN 0019-1078

ISSN 1670-4657 (prentútgáfa *print edition*) • ISSN 1670-4665 (rafræn útgáfa *PDF*)Verð kr. *Price ISK* 1.800 • € 16Umsjón *Supervision* Guðrún Eggertsdóttir • gudrun.eggertsdottir@hagstofa.isSími *Telephone* +(354) 528 1000© Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 150 Reykjavík *Iceland*Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099Öllum eru heimil afnot af ritinu. Vinsamlegast getið heimildar. *Please quote the source.*

www.hagstofa.is/hagtidindi www.statice.is/series